

»Kaj si želimo v življenju?
Mir in dobro.«

dr. Janez Drnovšek

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, MAREC 2008 – Št. 73

Umrl je bivši predsednik države dr. Janez Drnovšek

Zdr. Janezom Drnovškom sem se prvič osebno srečala, ko je bil predsednik SFRJ. V letih 1989 in 1990, ko so se zaostrele zadeve na Kosovu, sem bila predsednica Rdečega križa Jugoslavije.

V času stavke kosovskih rudarjev so se zelo poslabšale razmere albanskega prebivalstva in nasilje Srbov nad njimi je bilo podobno kot nasilje nacistov nad Judi in nami med drugo svetovno vojno. Ko sem hodila po Kosovu, me je najbolj prizadelo ločevanje srbskih in albanskih otrok ter dijakov. Na gimnaziji v Prištini so albanske dijake strpali v kletne prostore brez klopi in tabel. Pri pouku so morali stati. Zaprl so jim sanitarije. Podobno je bilo v bolnišnicah. Obiskala sem nune, ki so jim zaplenili zdravila, da ne naštevam drugih oblik nasilja in kršenja ženevskih konvencij.

O vsem tem kar sem videla, nisem mogla molčati in pisala sem pismo dr. Janezu Drnovšku, da bi bil kot predsednik države še dodatno informiran o vsem tem in zahtevah Rdečega križa, da se to nasilje ustavi, ker bi sicer morali o tem obvestiti Mednarodni komite RK in Mednarodno ligo RK in Rdečega polmeseca.

Pozanimala sem se, kdaj prihaja dr. Drnovšek ponavadi v Ljubljano, in neki petek sem ga počakala pred Erjavčevo. Predstavila sem se mu in ga prosila, da me posluša o tem, kar sem videla na Kosovu. Malo me je čudno gledal, potem pa rekel: »Pojdite z mano gor!« Vzel si je več kot uro časa in dogovorila sva se, da bo sprejel delegacijo RKJ, in ker bodo navzoči tudi novinarji, bomo lahko širši jugoslovanski javnosti povedali, kaj se na Kosovu dogaja, in izrazili protest Rdečega križa.

Dr. Janez Drnovšek je držal besedo. Sprejel je delegacijo RKJ. Celoten sestanek je posnela televizija Novi Sad, Politika je z velikimi črkami napisala: Predsednika RKJ – Slovenka – podpira iridentno na Kosovu, Delo pa je o tem pogovoru pri predsedniku SFRJ napisalo pet vrstic.

Tudi ta sprejem pri dr. Janezu Drnovšku je vplival, da so začeli resno jemati Pokrajinski odbor RK v Prištini, saj smo dosegli, da vodstva, v katerem so bili vsi Albanci, ves čas niso upali zamenjati, tudi zvezni sekretar za notranje zadeve in policija se nista več vtikala v samostane in jemanje zdravil.

Drugič sem se srečala z dr. Janezom Drnovškom, ko je bil predsednik vlade RS, 3. junija 1999. Tedanji predsednik DIS je tisti dan, ko je bil napovedan sprejem pri predsedniku Vlade RS, »zbolelo« in to sporočil dve uri pred sestankom. Klicala sem v kabinet vlade in prosila, naj vprašajo predsednika vlade, če lahko pridemo vseeno k njemu. Odgovor je prišel, naj kar pridemo. Tedaj sem bila podpredsednica DIS in za razgovor z dr. Janezom Drnovškom sem že prej napisala in opisala deset za nas aktualnih vprašanj. Z mano je šel na

razgovor Stane Ilc, na hitro smo poklicali še Albina Pražnikarja.

Predsednik Vlade pa je na pogovor povabil še ministra za zunanje zadeve dr. Borisa Frleca in ministra Janka Kušarja ter državna sekretarja Damjana Laha in Eda Pirkmajerja. Dr. Drnovšek je skrbno poslušal moj uvodni govor o tem, da vladni organi ne uporabljajo dovolj podatkov, ki smo jih zbrali v DIS za urejanje pravic izgnancev, beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja, ter zbranih argumentov za izterjavo vojne odškodnine od Nemčije. Opozorili smo tudi, da Slovenija ne bi smela vračati posojil iz naslova Kapitalhilfe, dokler nam Nemčija ne bo plačala vojne odškodnine, in še marsikaj drugega smo predlagali. **Dr. Drnovšek je dejal, da ceni naše delo in da se bo zavzel, da bi do konca leta poskušali rešiti še nerešena vprašanja slovenskih žrtev nacizma in fašizma.** Vendar se prisotni uradniki dogovora niso držali in so zelo malo pomagali za hitrejšo urejanje naših upravičenih zahtev.

Z dr. Janezom Drnovškom smo se zopet srečali, ko je bil predsednik države in smo ga prosili, da je **8. decembra 2005 prišel odpret razstavo o izgonu Slovencev.** Pričakali smo ga v nabito polni dvorani v Muzeju novejših zgodovine in ga navdušeno pozdravili. Med drugim je pred otvoritvijo razstave dejal: »Težko si je predstavljati danes, ko živimo v miru in urejenih razmerah, kaj se je takrat dogajalo, kakšni so bili vaši občutki. To je bilo kot najhujša nočna mora, če ponoči potrkajo na vrata, ne prijatelji, ampak sovražniki, brez človeškega odnosa, brez sočutja in odpeljejo cele družine, jih naložijo na vlake, in odpeljejo v tuje kraje in jih ne obravnavajo kot ljudi. Če se vživimo v tak položaj, in vi ste to preživeli, moramo priznati, da je to zelo hudo doživetje, veliko trpljenja, ki je pustilo sledove, in vidim, da je v vas utrdilo občutek medsebojne povezanosti. Ta huda izkušnja vas je povezala in še po tolikih letih vas med sabo tako močno veže, da vzdržujete tradicijo srečevanj, spominjanja na tiste hude čase in opozarjanja vseh drugih ljudi, da se kaj takšnega ne sme več zgoditi. Žalostno je, da se v svetu tudi danes dogaja še marsikaj tragičnega, da še danes vidimo genocide, ko celi narodi zapuščajo svoje domove in se leta in leta ne morejo vrniti. Vedno se lahko take stvari zgodijo. Zato si moramo prizadevati v naših odnosih za izgradnjo naših držav, naše skupnosti. Tudi skupno Evropo gradimo zato, da se take stvari ne bi več dogajale.

Vaše sporočilo pri tem je pomembno. Ste žive priče trpljenja, opomina za prihodnost. V želji in upanju, da se vaša izkušnja ne bi nikoli več ponovila, zaključujem svoj nastop in sem vesel, da ste me povabili, da lahko odprem vašo razstavo.«

Po govoru, so dejali, bo predsednik moral oditi, ker pa smo imeli še podelitev priznanj novinarjem, sem ga prosila, naj bi še ostal

Na otvoritvi razstave DIS o izgonu Slovencev 1941–1945, v Ljubljani, 8. decembra 2005

na tej podelitvi. Razumel je, da je to za dobitnike priznanj pomembno, in se je spet usedel in ostal do konca. Tudi to kaže, kako dober in pozoren človek je bil.

Nazadnje smo se s predsednikom države dr. Janezom Drnovškom srečali na osrednji prireditvi DIS ob dnevu izgnancev in 15. obletnici delovanja Društva izgnancev Slovenije 1941–1945. Prosili smo ga, da je bil 7. junija 2006 slavnostni govornik na tej prireditvi, na kateri se je v Mostecu v Ljubljani zbralo več kot tri tisoč izgnancev, prisilnih delavcev, beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja in svojcev. Ob njegovem prihodu ga je množica navdušeno sprejela in aplavzov kar ni bilo konec. Enako je bilo po njegovem govoru in ob odhodu.

Toplo nam je pri srcu, ker smo ga tako lepo sprejeli in v pozdravnem govoru smo tudi javno izrazili veliko podporo njegovim prizadevanjem, da bi izboljšali življenje na zemlji, saj verjamemo, da je možno spremeniti svet na bolje, če bi bilo dovolj aktivnosti v tej smeri.

V svojem govoru je dr. Janez Drnovšek dejal med drugim: »Težki so bili tisti časi za vas, težko je bilo preživeti vojno obdobje v izgnanstvu, veliko je bilo trpljenja. Prepričan sem, da vam je to ostalo močno zapisano v spominu, da vam je ta izkušnja, to trpljenje tudi pomagalo, da zgradite sebe kot človeka in da postanete zato ljudje, ki se zavedajo, da na tem svetu ne smemo drug drugemu počenjati tako slabih stvari, ampak to, da si moramo ljudje pomagati. Prepričan sem, da ste takšno izkušnjo potem v svojem življenju uveljavljali in jo prenašali tudi na druge, tudi na mlajše generacije. Danes, 15 let po ustanovitvi vašega društva in 15 let po ustanovitvi slovenske države, se nam včasih zdi to že zelo odmaknjeno; češ, to je že tako daleč. Po eni strani je res, po drugi pa seveda ne.

Še vedno so to stvari, ki se dogajajo drugod po svetu, če ne danes pri nas, se bo dogajalo kje drugje po svetu. Danes ljudje tako trpijo, kot ste vi takrat. To je še vedno aktualno. Človeštvo še ni prišlo tako daleč, da bi lahko reklo, da smo pustili za sabo takšne strahote, da se to ne more več zgoditi. Še vedno se dogaja, marsikje po svetu. Zato moramo na to opozarjati, in zato moramo tudi pomagati, enkrat eni in drugič drugi. Prepričan sem, da ste bili takrat, pred 65 leti, zelo veseli, če vam je kdo ponudil roko, če vam je takrat kdo pomagal, če ste naleteli tudi takrat v tistem izgnanstvu na kakšnega človeka, ki pa je bil dober, ki pa je skušal pomagati. Prepričan sem, da je danes tako povsod drugod po svetu in zato moramo pomagati tam, kjer se še dogajajo takšne strahote.

Pred 65 leti je bil slovenski narod obsojen na izginotje, da ga ne bo več, zato so tudi vas izgnali. Danes, po 65 letih, pa lahko ugotavljamo, da imamo že 15 let svojo samostojno državo, da smo enakopravni del Evrope in da lahko sami odločamo o svoji usodi. Slovenci lahko v današnjem svetu storimo marsikaj dobrega in marsikaj koristnega. Zato, da se takšne stvari ne bi več dogajale in da bi bil ta svet res boljši svet.

Ob vašem srečanju, ob vašem prazniku, vam čestitam in želim, da bi tudi v prihodnje prenašali to vaše sporočilo tako, da bo vplivalo na vse ljudi, da bodo delovali drugače, da bodo boljši ljudje.«

Naj se s temi spomini poslovimo od bivšega predsednika države dr. Janeza Drnovška, ki bo ostal zapisan tudi v spominu izgnancev in beguncev kot izjemno dober in plemenit človek.

*Ivica Žnidaršič, prof.,
predsednica DIS*

. Informacije – Informacije – Informacije.

S seje Izvršnega odbora DIS

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 se je sestel na redni seji 21. februarja 2008. Obravnavan je bil naslednji dnevni red:

1. Pregled sklepov prejšnje seje
2. Poročilo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve o porabi družbenih sredstev v IV. kvartalu (oktober, november in december 2007),
Zahtevek za finančna sredstva po pogodbi za mesec januar 2008
3. Obravnava zaključnega računa Skupščine DIS in njenih organov za leto 2007
4. Poročilo Nadzornega odbora Skupščine DIS o finančno-materialnem poslovanju Skupščine DIS v letu 2007
5. Pogodba z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve RS o sofinanciranju dejavnosti DIS za leto 2008
6. Določitev vsebine in datuma za sklic skupščine DIS (marec 2008)
7. Odprta vprašanja o povračilu gmotne škode, nastale v drugi svetovni vojni
8. Sprejemanje novel k zakonu o žrtvah vojnega nasilja
9. Razstava o izgonu Slovencev 1941–1945 v Zagrebu (marec 2008)
10. Informacije o prizadevanjih za odkritje spomenika 22 Slovincem, umrlim v izgnanstvu v nemškem mestu Templin
11. Pohod ob nemško-NDH okupacijski meji (junij 2008)
12. Vloga na Novo Ljubljansko banko za znižanje stroškov vodenja transakcijskih računov
13. Vestnik št. 73 – 2008
14. Razne tekoče naloge in informacije

Navzoči z vabilom dobijo tudi pisna gradiva za razpravo in odločanje, zato v svojih regijah lahko o vsem poročajo in dajejo članstvu informacije o vseh vprašanjih, ki zadevajo članstvo DIS in tudi svojce. Zaradi obširnosti gradiv vseh v Vestnikih DIS ne moremo objavljati.

Na seji smo se dalj časa zadržali pri novelah Zakona o žrtvah vojnega nasilja, saj smo zainteresirani, da bi bile novosti čim prej objavljene, da bi lahko uveljavili pravice tudi izgnanci in begunci ter svojci

po 15. februarju 1945, žrtve letalskih napadov, otroci, ki so jih pobili med vojnimi spopadi, ne glede na to, zaradi katere vojske. Ponovno smo zavzeli stališče, da okupatorjevi sodelavci ne sodijo v naš zakon.

Veliko časa smo na seji posvetili vprašanju odškodnin za gmotno škodo, povzročeno med drugo svetovno vojno. Vsi navzoči so sprejeli amandma, ki ga je že petič vložil poslanec DZ mag. Franc Žnidaršič in na katerega ni dobil primerne odgovora. Zato je 27. januarja 2008 v Državnem zboru predlagal, da bi celovito obravnavali v DZ vprašanje, kako misli Slovenija izterjati vojno odškodnino od Nemčije, da bi lažje poravnala dolg upravičencem za gmotno škodo. Za tak predlog je glasovalo samo 16 poslancev, 40 pa jih je bilo proti. Prav tako je samo 16 poslancev glasovalo za predlog poslanske skupine DESUS, da bi se rente usklajevale tako kot pokojnine. Zato je primeren čas, da poslušate poslance in stranko, ki ste jo volili, kako so glasovali, in pomislite ob tem tudi, koga boste volili na jesenskih volitvah v DZ.

Poslanska skupina DESUS je februarja zopet vložila predlog zakona o usklajevanju socialnih transferjev, pozanimajte se pri poslancih DZ, kako bodo sedaj glasovali.

Odškodnino za gmotno škodo bomo terjali in zahtevali smo od Vlade RS in Medresorske komisije Vlade RS za obravnavo vprašanj vojne odškodnine, da v doglednem času pošlje zakon o gmotni škodi v Državni zbor RS.

Zato bo postalo aktualno vprašanje o pridobivanju podatkov o prijavitelji in ocenjeni vojni škodi, nastali med drugo svetovno vojno.

Kje se nahajajo gradiva o vojni škodi in vojnih odškodninah, je objavljeno v knjigi Nekaj o vojni škodi in pravicah – Zgodovinska, pravna in humanitarna dejstva. Vsi zainteresirani so si jo lahko oskrbeli že leta 1996 ali ob ponatisu 1998. Obrnite se za podatke o arhivih na svoje Krajevne organizacije DIS.

I. Žn.

Predstavitve knjige dr. Toneta Ferenc

Na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani so 16. januarja 2008 v spomin na dr. Toneta Ferenc predstavili njegova izbrana dela z naslovom Okupatorski sistemi med drugo svetovno vojno. Razkosanje in aneksionizem.

O knjigi so govorili zgodovinarji dr. Božo Repe, dr. Mitja Ferenc in dr. Dušan Nečak. V razpravi je obudil spomin na dr. Toneta Ferenc tudi nekdanji predsednik Slovenije Milan Kučan. Predsednica

Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 Ivica Žnidaršič pa je poudarila, kako pomembno je, da se dogodki druge svetovne vojne opisujejo in se z njimi seznanijo tudi zgodovinarji. Seznanila je navzoče z organizacijo seminarjev DIS za profesorje zgodovine na osnovnih in srednjih šolah in prizadevanjih, da bi mlade generacije vedele več o genocidni politiki do Slovencev med drugo svetovno vojno.

I. Žn.

Na promociji knjige dr. Toneta Ferenc se je zbralo veliko zgodovinarjev; navzoč je bil tudi bivši predsednik RS Milan Kučan. Foto: Peter Mikša

Predstavitve knjige dr. Vere Kržišnik - Bukič

V Cankarjevem domu v Ljubljani je bila 21. februarja 2008 predstavitve knjige dr. Vere Kržišnik - Bukič Slovenci v Bosni in Hercegovini skozi pričevanja, spomine in literarne podobe.

O knjigi sta govorila dr. Stane Granda in dr. Andrej Vovko.

I. Žn.

Razstava »To ni otroška igra«

V Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani so 13. februarja 2008 odprli razstavo To ni otroška igra. Razstava prikazuje umore milijona in pol judovskih otrok med drugo svetovno vojno.

Ko so leta 1933 prevzeli oblast nacisti, se je položaj Judov zelo poslabšal. Nacisti so že leta 1933 začeli postavljati uničevalna taborišča, samo na poljskih tleh so jih postavili šest, v njih je umrlo več kot tri milijone Judov.

I. Žn.

Razstava DIS o izgonu Slovencev v letih 1941–1945 v Zagrebu

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, Krajevna organizacija DIS Zagreb in Slovenski dom bodo v sredo, 19. marca 2008, ob 18. uri odprli razstavo o izgonu Slovencev med drugo svetovno vojno. Razstava bo odprta v Slovenskem domu v Zagrebu, Masarykova ulica 13.

Na razstavo so povabljeni vsi slovenski izgnanci in begunci, ki sedaj živijo na Hrvaškem, predsedniki slovenskih društev

Dogodek je povezovala doc. dr. Toplak, direktorica Instituta za naravoslovna vprašanja, ki je knjigo tudi izdal.

Predstavitve te knjige so se udeležili tudi predstavniki DIS: Mira Zalar, Davorin Zdovc in Anton Žmavcar.

Razstavo je pripravil spominski center Yad Vashem, razstavo in zloženko pa so omogočili: Ministrstvo za kulturo, Sinagoga Maribor, veleposlaništvo države Izrael in Muzej novejšje zgodovine.

Govorci na otvoritvi razstave niso omenjali – čeprav je bila primerna priložnost – izgonu slovenskih otrok na Rab, niti o izgonu 20.000 slovenskih otrok v druga koncentracijska taborišča ni bilo nič slišati.

I. Žn.

na Hrvaškem, slovensko veleposlaništvo na Hrvaškem, direktorat za Slovence po svetu in drugi.

Pozdravni govor bo imel predsednik KO DIS Zagreb Alojz Kramar, slavnostno besedo ob otvoritvi razstave pa bo imela predsednica Društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič.

Z. K.

Spominska slovesnost ob 63. obletnici osvoboditve koncentracijskega taborišča Auschwitz

V Ljubljani je bila 27. januarja 2008 spominska slovesnost ob 63. obletnici osvoboditve koncentracijskega taborišča AUSCHWITZ. Slavnostna govornica je bila dr. Zdenka Čebašek Travnik, varuhinja človekovih pravic.

Spominsko slovesnost je organiziral taboriščni odbor Auschwitz, ki ga je vodila Sonja Vrščaj. Prireditve se je udeležila tudi predsednica DIS Ivica Žnidaršič.

Z. K.

PROTEST DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

Na seji Izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 21. 2. 2008 je bila razprava o odprtih vprašanjih gmotne škode, nastale med drugo svetovno vojno. Ob tem so navzoči izrazili ogorčenje nad stališčem državnega zbora RS, ki je 29. januarja 2008 zavrnil predlog, da bi se končno obravnavala vprašanja izterjave vojne škode od Nemčije. Izrazili so tudi ogorčenje, ker je kar 40 poslancev DZ preprečilo, da bi se skromna renta po zakonu o žrtvah vojnega nasilja revalorizirala tako kot pokojnine. Poslanci DZ bi že morali vedeti, da so slovenski izgnanci najrevnejši del slovenskega prebivalstva zaradi posledic druge svetovne vojne.

Izrazili so začudenje, da se urejajo in pospešujejo vprašanja, povezana z denacionalizacijo, predloga zakona o poplačilu vojne škode pa še ni v Državnem zboru.

Ponovno so pozvali vlado RS, naj še v tem mandatu predloži predlog zakona o gmotni škodi v DZ, saj so to vlado in ta parlament volili tudi slovenski izgnanci in druge žrtve vojnega nasilja, ker so mislili, da bodo po več kot 60 letih to uredili.

Na seji IO DIS so izrazili tudi protest zaradi ponovnih izjav italijanskega predsednika Napolitana. Ta protest je bil izražen tudi na zborovanjih izgnancev v Komnu in Kopru 15. februarja 2008.

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

. Informacije – Informacije – Informacije.

Italijanski predsednik se ni opravičil za zločine, storjene v Sloveniji med drugo svetovno vojno

Iz govora Zdenke Kaplan, članice Izvršnega odbora DIS, na prireditvi v Komnu, 15. februarja 2008

Pomembno je, da smo se zbrali prav na ta dan, ko so pred 64 leti v teh krajih pustošile fašistične in nacistične horde. Le z obujanjem teh dogodkov bomo preprečili, da bi se izgubil zgodovinski spomin in zameglila dejstva, kdo je bil med drugo svetovno vojno žrtev in kdo zločinec in agresor.

Italijanski fašisti so začeli množične izgone prebivalstva takoj, ko se je tudi na Primorskem okrepilo narodnoosvobodilno gibanje in so se začele prve partizanske akcije. Veliko ljudi je bilo pregnanih, na tisoče pa interniranih.

Kdaj bodo mlade generacije v Italiji izvedle resnico o genocidni politiki italijanskega fašizma in nemškega nacizma do Slovencev med drugo svetovno vojno? Italijanski predsednik je bil pred kratkim v Sloveniji in pričakovali smo, da se bo opravičil za fašistične zločine, storjene v Sloveniji, in za trpljenje Slovencev, še posebno otrok, v italijanskih koncentracijskih taboriščih Rab, Gonars, Renicci in v drugih. To se ni zgodilo. Pred dnevi je celo ponovil, da ne odstopa od lanskiz izjav.

Italija bi morala priznati in obsoditi svoje zločine, šele potem naj govori o zločinih

Republike Slovenije in Državnega zbora terjamo, da pospešijo sprejem zakona za odškodnino za odvzeto in uničeno premoženje in nepremično premoženje, kar so povzročili okupatorji.

Izgnanec-poslanec Državnega zbora mag. Franc Žnidaršič je s tem v zvezi postavil že več poslanskih vprašanj. Nazadnje je postavil takšno poslansko vprašanje 28. januarja 2008 in hkrati predlagal, da bi Državni zbor celostno obravnaval vprašanja vojnih odškodnin pa tudi izterjavo odškodnin za vojno škodo od naslednic agresorskih držav v drugi svetovni vojni.

Predloga niso sprejeli, saj je bilo le 16 poslancev za predlog, 40 pa proti. Enako se je zgodilo s predlogom, da bi se naša skromna renta usklajevala tako kot pokojnine. To kaže, da imamo v parlamentu premalo poslancev, ki podpirajo naše upravičene zahteve. Sedaj se upravičeno sprašujemo, koga smo volili, pa tudi komu bomo upokojeenci, izgnanci in druge žrtve vojnega nasilja dali svoj glas na letošnjih volitvah.

Kot verjetno že veste, je Društvo izgnancev Slovenije vsem vladnim organom in Medresorski komisiji Vlade RS za vprašanja vojne škode posredovalo vse podatke, ki jih potrebujejo za odločanje. Nobenih

podatkov ni treba več zbirati. Gre le za politično odločitev, da se sprejme zakon o povračilu gnotne škode in da se ustrezno revalorizira ocena vojne škode, ki je bila upravičencem priznana s strani državnih komisij za oceno vojnih škod.

Nekateri imajo te sklepe komisij še ohranjene. Veliko jih je v arhivih.

Gradivo o vojni škodi, ki ga hrani Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, obsega 30 tekočih metrov v 300 fasciklih. Čeprav v njih ni vseh podatkov o popisu in ocenah vojnih škod, se tam marsikaj najde. Veliko podatkov je tudi v Pokrajinskem arhivu v Kopru in drugih arhivih. Na sedežu Društva izgnancev Slovenije imamo poimenski seznam za blizu 50.000 Slovencev s podatkom, kje se nahajajo njihove popisnice in sklepi o priznani vojni škodi. To bo zelo olajšalo postopek vsem, ki bodo vložili zahteve za plačilo vojne škode, ki naj bi jo dobili vsi, ki so jo po drugi svetovni vojni popisali in prijavili. Naslovi vseh arhivov so objavljeni tudi v knjigi »Nekaj o vojni škodi in pravicah«.

Zdenka Kaplan

Na prireditvi v Komnu 15. februarja 2008

Izgon prebivalcev in njihova internacija sta potekala v okviru povračilnih ukrepov fašističnih in vojaških oblasti, ki so obsegali tudi požige stanovanjskih in gospodarskih poslopij, pobijanje civilistov in streljanje talcev. Okrog 12.000 Slovencev so vpoklicali v italijansko vojsko. Uporabljali so jih za odstranjevanje ruševin v italijanskih mestih in pri drugih nevarnih delih.

Surovost, s katero so italijanski vojaški oddelki izvajali sankcije nad prebivalstvom na Primorskem, ni zaostajala za podobnimi ukrepi njihovih nemških zaveznikov na okupiranem ozemlju Slovenije.

Nasilje se je nadaljevalo tudi po kapitulaciji Italije. Samo iz Komna je bilo 570 prebivalcev izgnanih v Nemčijo. Od 174 hiš so jih kar 170 požgali. V kazenski akciji 15. 2. 1944 so Nemci v enem dnevu izgnali v Nemčijo 1263 ljudi.

15. 2. 1944 so v Rihenbergu (Braniku) požgali in z miniranjem porušili 225 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. V internacijo v Nemčijo so izgnali 529 ljudi, med njimi 250 žensk in 169 otrok. Kasneje so internirali še 163 ljudi, skupno je bilo izgnanih iz Branika kar 692 krajanov.

Izgnanci iz Komna, Divč, Jablanice, Malega Dola, Tomačevce, Branika in drugih primorskih vasi so prav na današnji dan pred 64 leti doživeli pekel, ki ga ne bodo nikoli pozabili.

Po požigu vasi so prebivalce nasilno odpeljali v živinskih vagonih na tuje, kjer so, kot drugi izgnani Slovenci, umirali, trpeli na prisilnem delu in bili mučeni v nemških, italijanskih in madžarskih koncentracijskih taboriščih.

drugih. Italijanski predsednik pa je že v lanskem govoru razbremenil Italijo odgovornosti za fašizem. Predsednik Napolitano je govoril o »slovanskem načrtu, ki je prevladal predvsem v Mirovni pogodbi leta 1947 in dobil mračne obrise etničnega čiščenja«.

To pa ni res. Italijani so imeli po drugi svetovni vojni možnost, da bi ostali v Sloveniji, a so se odločili, da gredo v svojo državo. Tisti, ki so ostali, imajo vse pravice, italijanske šole in celo svojega poslanca v Državnem zboru.

Premalo je znano, da je takoj po prihodu fašistov na oblast (1922) v Italiji narasel zelo hud pritisk na slovensko prebivalstvo, s prikrito namero, da bi čim več ljudi prisilili v emigracijo. Primorsko je zapustilo okrog 70.000 Slovencev, ki so zaradi fašističnega nasilja pribežali v Slovenijo in druge kraje Jugoslavije, okrog 30.000 pa jih je odšlo v druge države.

Italija tem Slovincem in njihovim potomcem ni nikoli plačala odškodnine ali pa jim vrnila premoženja.

Druga svetovna vojna je bila za nas čas strahu in groze, čas negotovosti, čas trpljenja in muk, čas boja za življenje, hkrati pa odpora do okupatorjev, ki na slovenski zemlji niso imeli kaj početi, in ne bi smeli nasilno vdreti na našo zemljo. O zločinih in genocidni politiki do Slovencev med drugo svetovno vojno in že prej pa Evropa ve zelo malo.

Naša država je obveznosti do italijanskih optantov poravnala. Slovenske žrtve fašizma in nacizma pa tudi še vedno čakamo na povračilo gnotne škode. Od Vlade

Izjava slovenskega in češkega Društva izgnancev

Zastopniki Kroga državljanov Češke republike, izgnanih leta 1938 z obmejnih ozemelj, in Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 so izrazili med svojo skupno konferenco obžalovanje nad sodobnim ultradesnim dogajanjem. Grozna 2. svetovna vojna, ki jo je sprožila in jo vodila s svojim terorističnim načinom Nemčija, je prinesla smrt 50 milijonom ljudi in mnogim drugim brezmejno trpljenje in gnotno škodo. Vojno je začel Adolf Hitler na čelu fanatiziranih nacistov, ki so razglašali rasiistične teorije. Nemci – arijci naj bi kot izbrana rasa vladali nad vso Evropo, fizično izbrisali manjvredne Jude in Rome in iz Slovanov narediti svoje sužnje. V tem holokavstvu je bilo 6 milijonov žrtev.

Popolnoma podpiramo in pričakujemo ustrezno ravnanje demokratičnih organizacij in posameznikov, ki se trudijo preprečiti dogajanja, ki vodijo k vrnitvi rasizma, in se čudimo, da nekateri ljudje, ki so brez izkušenj, še 60 let po koncu vojne podlegajo demagogiji Hitlerjevih nacističnih naslednikov. Tukaj ne gre za svobodo izražanja, ampak za ideje, ki so nevarne za družbo, ki se mora boriti zoper to. To naj bi bil predmet stroge zakonodaje. Zahtevamo torej od naših zakonodajalcev, naj čimprej sprejmejo takšno zakonodajo.

Doc. ph. dr. Luboš Kohout, CSc.
predsednik Kroga državljanov ČR

Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica Društva izgnancev Slovenije

Ob podpisu izjave v Pragi

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Spomin na požig petih vasi na Primorskem

Štiriinšestdeset let po tem, ko so nemški okupatorji 15. februarja 1944 požgali Komen, Tomačevico, Divče, Mali Dol in Branik ter večino prebivalstva odpeljali v nemška taborišča, so se 15. 2. popoldne vaščani omenjenih vasi s slovesnostjo v kulturnem domu v Komnu poklonili žrtvam vojnega nasilja.

Na prireditvi so zbrane nagovorili predsednica KO DIS Komen **Sabina Godnič**, komenski podžupan **Igor Zega** in glavna govornica **Zdenka Kaplan**, članica izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Kaplanova je v svojem nagovoru poudarila, kako pomemben je spomin na te dogodke, saj preprečuje izgubo zgodovinskega spomina in zameglitev dejstev glede grozot druge svetovne vojne. Izgnance je poimenovala žive priče vojnih muk in

trpljenja, oropane brezskrbnega otroštva in mladih let.

V svojih besedah je opozorila tudi na to, da bi morala država bolje poskrbeti za odškodnine ter izgnancem kot žrtvam nacizma in fašizma priznati gmotno škodo.

Prireditve so s partizanskimi in ljudskimi pesmimi popestrili pevci mešanega pevskega zbora pod vodstvom **Ingrid Tavčar** ter člani pevsko-instrumentalne skupine osnovne šole Komen z mentorico **Andrejo Rustja**.

Povezovalka **Ana Godnik** je ob koncu srečanja izrazila upanje, da bi bila, tako kot v simbolnem znaku izgnancev, tudi med ljudmi vedno prisotna mir in svoboda. Vsem prisotnim je zaželela ponovno snidenje prihodnje leto.

Helena Uršič

Poslanec DZ mag. Franc Žnidaršič na občnem zboru članstva DIS v Kopru, Izoli in Piranu

Člani in članice Društva izgnancev Slovenije Obala smo se 15. februarja zbrali na letnem občnem zboru, ki je potekal v Osnovni šoli Dušana Bordona Koper – Semedela. Prijazna voditeljica, učenka te osnovne šole, je napovedovala kulturni program. Učenci so peli, plesali in recitali.

Predsednik KO DIS **Tomaž Hočevar** se je zahvalil šoli, učencem in učiteljem. Podal je poročilo o delu.

Spregovoril nam je tudi **mag. Franc Žnidaršič**, poslanec DESUS v državnem zboru RS. Zanimivo in zavzeto nam je pripovedoval o sprejemanju vojnih zakonov in

o drugih aktualnostih v državnem zboru. Informiral nas je, kako se je na seji DZ 27. januarja zavzel, da bi poslanci posebej razpravljali o tem, kdaj bo Slovenija začela uveljavljati odškodnino od Nemčije. Vse člane in članice je pozval, naj se vključijo v DESUS. Odgovarjal je tudi na vprašanja prisotnih.

Žal se srečanja niso udeležili drugi povabljeni predstavniki občin Obale.

Po uradnem delu smo se zadržali na prijetnem klepetu in pogostitvi.

Odbor DIS Obala

Uspešno leto KO DIS v Zagrebu

21. decembra leta 2007 smo se izgnanci zbrali v Slovenskem domu v Zagrebu na druženju in ob obujanju dogodkov, ki so se vrstili lansko leto, ter načrtovanju dela za naprej. Zadovoljni smo, ker je polovica članov sodelovala na pohodih, izletih in proslavah Društva izgnancev Slovenije. Žal nam je, da nekateri niso mogli sodelovati zaradi bolezni, starosti ali oddaljenosti od Zagreba. Nekatere smo obiskali na domu ali pa jim poslali slovensko knjigo (spominov ali pesmi).

Za naše člane je to pomembno, ker na Hrvaškem ni v prodaji slovenskih časopisov. Dobivamo le dva, Vestnik DIS, katerega nam na domove pošilja Društvo izgnancev Slovenije, za kar smo neizmerno hvaležni, in Novi odmev, ki ga izdaja Slovenski dom. V njem sodelujemo tudi izgnanci.

Z velikim slovensko-hrvaškim igralcem Bobijem Marotijem, našim članom, smo proslavili njegov 85. rojstni dan. Čeravno ga je usoda začasno priklenila na invalidski voziček, Bobi še vedno nastopa v gledališču. Želimo mu čimprej šnje okrevanje.

Precej članov Krajevne organizacije aktivno sodeluje v programih Slovenskega doma. Posebej naj pohvalimo tistih devet, ki so z Mešanim pevskim zborom Slovenski dom nastopili na devetih prireditvah po Sloveniji in Hrvaški. Komaj že čakamo na nove prireditve v Sloveniji – željni smo slovenske besede in pesmi, željni smo svoje prave domovine.

Alojz S. Kramar

Druženje slovenskih izgnancev KO DIS v Zagrebu – 21. 12. 2007. Foto: Mira Bahun

15 let delovanja KO DIS na Dolah pri Litiji

Letni zbor KO DIS Dole pri Litiji ob 15-letnici delovanja. Seje so se med drugimi udeležili tudi predstavnika DIS Zdenka Kaplan in Albin Pražnikar ter župan Franci Rokavec.

Na letošnjem rednem letnem zboru članov Krajevne organizacije DIS Dole pri Litiji smo proslavili tudi 15-letnico delovanja KO. V lepem nedeljskem dopoldnevu 27. januarja se je v šoli zbralo lepo število članov KO in njihovih svojcev. Z nami pa so praznovali tudi vabljeni gostje: predstavnika Društva Zdenka Kaplan in Albin Pražnikar, župan Franci Rokavec, predsednik KS Mirko Brinovec, Dušan Mak, Jožica Vrtačnik, predstavniki sosednjih KO in drugi. Delovno pa je bila z nami tudi naša zvesta sodelavka Ana Kotar.

V počastitev obletnice smo pripravili kratek kulturni program, v katerem so nastopili domača pevska skupina Izgnanci in gostje, Fantje s Preske. Stane Kmetič je ob slikah, dokumentih in pomembnih podatkih s projekcijo spomnil na dogajanje v 15 letih delovanja. Vse skupaj je v okvir postavila Irena Bostič.

V uradnem delu smo člani odbora podali poročila o delu v letu 2007 in okvirni plan za letošnje leto. Trenutno število članov KO je 144, našo dejavnost pa sofinancira občina Litija.

Vse več poudarka v našem delovanju gre skrb za onemogle in ostarele člane.

Zdenka Kaplan je navzoče pozdravila v imenu predsednice DIS, podala nekaj

informacij o delu društva in usmeritvah ter pričakovanjih za naprej. Opozorila je, da aktualna oblast še ni rešila vprašanj odškodnin za gmotno škodo, nastalo med drugo svetovno vojno, zato naj dobro premislimo, koga bomo volili na naslednjih volitvah. Albin Pražnikar je poudaril pomen številčnosti članstva, izvršilni organi društva želijo, da se včlanijo tudi svojci izgnancev, ker je članarina edini vir financiranja društva, lažje pa bodo upravičenci obdržali dosežene pravice.

Župan je pozdravil vztrajnost Krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in pomen delovanja za starejšo populacijo občanov.

Predsednik KS je vesel aktivnosti KO, ki zelo popestri dogajanje v kraju, saj sodeluje skoraj na vseh prireditvah. Nekaj pozdravov in spodbudnih besed smo bili deležni tudi od drugih gostov.

Blagajničarka in Anica sta nadaljevali s pobiranjem članarine in prispevkov za Vestnik.

Zaključili smo s pogostitvijo vseh prisotnih; stregli so nam Hedvika, Franc, Slavka in drugi. Prijetno druženje smo nadaljevali ob zvokih domačih godcev.

Meri in Stane Vresk

Občni zbor KO DIS Bizeljsko

Na Bizeljskem je bil 15. januarja 2008 letni občni zbor, s poudarkom na 15. obletnici delovanja.

S pozornostjo so bili sprejeti tudi Slavko Kunej, Ivan Živič, častni občan ter še vedno aktivni član DIS, in Franc Kelher, predsednik Krajevne skupnosti Bizeljsko.

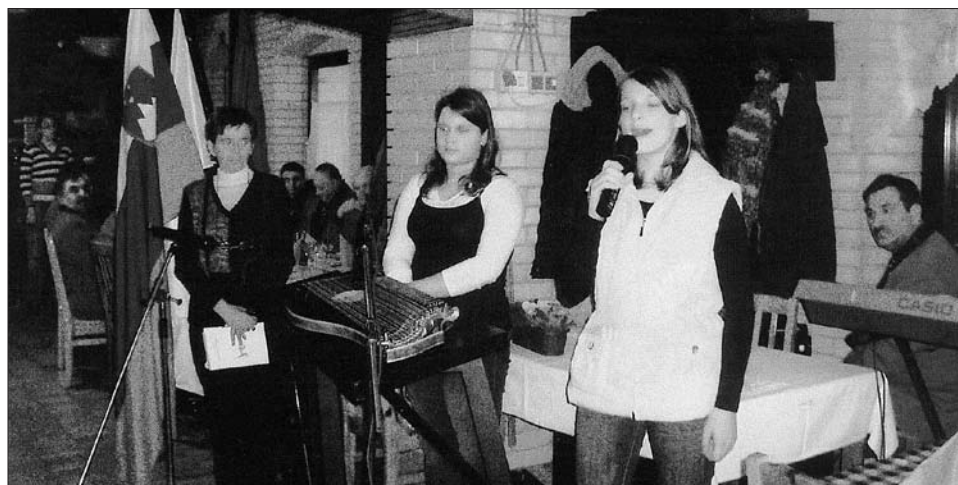
Zbor je sledil kulturnemu programu, ki so ga izvajali učenci OŠ Bizeljsko, MoPZ Bizeljsko, recitatorka pesmi avtorja Živiča, ga. Srpčičeva, in zelo cenjeni igralec Jože Logar, ki je bil deležen še posebne pozornosti tudi zaradi žene Bizeljke.

Razrešen je bil stari odbor in izvoljen novi z nekaterimi novimi člani. Za tajnico je bila izvoljena Marica Jazbec.

Poudarek je bil dan vsemu doseženemu v 15 letih. Bili so deležni pohvale in zahvale vsi, ki so v teh letih storili največ. Glavni aplavz je zaslužila prisotna predsednica.

Po sprejetem načrtu dela za leto 2008 je sledila pogostitev. Prisotni so bili predstavniki KO DIS Bistrica ob Sotli, Globoko-Pišce, Kapele, Dobova, Artiče.

Predsednik KO Rok Kržan

Utrinek z občnega zbora KO DIS Bizeljsko, 15. 1. 2008

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Iz KO DIS Vič-Rudnik

Letnega zbora KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik se je udeležil tudi vodja poslanske skupine DESUS, mag. Franc Žnidaršič.

KO DIS Ljubljana Vič – Rudnik je imela svoj redni občni zbor 22. februarja. Udeležil se ga je tudi mag. Franc Žnidaršič, vodja poslanske skupine DESUS. Poročilo o delu društva je podal predsednik KO Tone Naroglav, sledili pa sta še poročili blagajnika in predsednika nadzornega odbora Franca Bizjaka. Za izredno gospodarno ravnanje s sredstvi smo bili v razpravi celo pohvaljeni. Vsi pa smo nestrno pričakovali nastop mag. Žnidaršiča, ki je v svojem izjavljanju osvetlil prizadevanja DESUS-a za ohranitev že pridobljenih pravic upokojujencev, njihov trud za ohranitev javnega zdravstva in socialnega varstva in hkrati vložen velik napor za uveljavitev amandmaja za poplačilo vojne škode, saj je le-ta vključen v zakon o zaključku denacionalizacije, ki pa je nesprejemljiv, saj bodo nekateri po tem zakonu dobili več, kot jim je bilo odvzeto, drugi pa bodo ostali praznih rok in med njimi tudi žrtve vojnega nasilja, katerim je bilo ob izgonu od doma odvzeto tako premoženje kot nepremično premoženje. Pojasnil je, da so poslanci DESUS-a glasovali proti takemu zakonu, kar smo udeleženci občnega zbora nagradili z bučnim aplavzom in s tem dali vse priznanje mag. Žnidaršiču za njegovo pokončno držo ob sprejemanju zakonov, ki bi bili v škodo upokojujencev in izgnancev, in prav tako ob predlaganem zakonu, saj se ta poslanska

skupina ne strinja s tem, da bi se ustvarile nove krivice, in da bi bilo nekaterim vrnjeno vse, drugim pa nič.

Mag. Franc Žnidaršič je poudaril, da se sam zavzema, da bi država izterjala dolg za poplačilo vojne škode od agresorskih držav, za kar pa ni posluha pri vladi. Ko smo v razpravi preleteli prizadevanja DESUS-a za ohranitev javnega zdravstva, za ohranitev socialne države in nekaterih transferjev na področju pokojninskega zavarovanja, smo spoznali, da je edino DESUS naša prava stranka, ki se trudi za standard najširšega števila ljudi, in da moramo ob naslednjih volitvah dati svoj glas »svoji stranki«, če želimo, da bodo naše že pridobljene pravice ohranjene.

Predsednik KO DIS Tone Naroglav je v poročilu še povedal, da ima KO DIS 343 članov, od teh pa jih 32 še ni poravnalo članarine. Dogovorili so se, da bodo določili poverjenike za območje Ljubljane in za občine Dobrovo – Polhov Gradec, Brezovico, Ig, Škofljico in Horjul, od koder imajo člane, da bodo pravočasno pobrali članarino. Opozoril je, da bo 7. junija 2008 prireditev ob dnevu izgnancev v Mostecu in da pričakuje udeležbo vseh članov in svojcev. Predsednik se je po obširnem poročilu zahvalil vsem, ki aktivno sodelujejo pri programu DIS.

Marija Kuhar

Iz KO DIS Globoko-Pišce

Na zboru KO DIS v Globokem, 26. 1. 2008

Letno konferenco smo imeli 26. januarja 2008. Udeležila se je tudi predsednica našega društva Ivica Žnidaršič in zastopniki iz sedanjih KO

naše občine. Prisotna je bila tudi večina društev in organizacij naše krajevnosti, seveda pa so bili lepo zastopani tudi naši člani.

Občni zbor KO DIS Tržič

V petek 1. februarja 2008 smo se zbrali na rednem letnem zboru krajevnega organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 v Tržiču. Pri vходу smo pobirali članarino, udeležencem zbora pa so dobrodošlico zaželeli učenci Osnovne šole Podljubelj.

Predsednik KO DIS Alojz Žabkar je pozdravil navzoče izgnanke in izgnance in poročal o delu Krajevnega organizacije v preteklem letu. Udeležili smo se osrednje prireditve ob 62. obletnici vrnitve iz izgnanstva in begunstva in ob dnevu izgnancev 9. junija 2007 na dvorišču zbirnega taborišča v Brestanici, bili smo na srečanju izgnancev Gorenjske v Bohinjski Bistrici, v septembru pa je bil organiziran tudi izlet v Posočje, kjer smo si ogledali znameniti muzej soške fronte in bolnico Franjo.

Vsako leto pripravimo novoletno srečanje članov in članic, ki so že dopolnili 80 let.

Poročilo je podala tudi blagajničarka. Poslušamo s sredstvi, ki nam ostanejo od članarine, precej velik izdatek pa je strošek banke za vodenje računa. Svoje poročilo je pripravil tudi nadzorni odbor.

Zboru je prisostvovala predsednica Društva izgnancev 1941–1945 Ivica Žnidaršič in v govoru poročala o delu Društva izgnancev Slovenije 1941–1945. Poudarila je, da še vedno čakamo na sprejem zakona za povračilo odškodnine za premoženje, in povedala, da se je v tej zvezi sešla s pravosodnim ministrom dr. Lovrom Šturmom. Pozorno spremlja vsa dogajanja v zvezi z izgnanci v Državnem zboru RS in pri vladi, kjer se preko poslanca – izgnanca takoj postavi v boj za pravice izgnancev. Pomembno je članstvo v DIS, ker le z veliko podporo članov naši predstavniki v društvu zastopajo naše interese in ohranjajo že pridobljene pravice.

Predstavil sem program dela za leto 2008. Načrtujemo udeležbo na srečanju gorenjskih izgnancev na Jesenicah v drugi

polovici maja in na prireditvi dneva izgnancev 7. junija v Ljubljani, v parku Mostec. Za uspešno delo in večletno sodelovanje pri reševanju vlog slovenskih beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja je predsednica Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 Ivica Žnidaršič podelila pohvalo Upravnim enotam Tržič. Za sodelovanje in pripravo kulturnega programa na občnih zborih je podelila pohvalo Podružnični šoli Podljubelj. Za uspešno delo pri razvoju dejavnosti Krajevnega organizacije Društva izgnancev Slovenije je izročila pohvalo Alojzu Žabkarju.

Naš letni zbor se je zaključil s skromno pogostitvijo ob prijetnem druženju.

Alojz Žabkar
predsednik KO DIS

Srečanje starejših članov KO DIS Tržič

Tudi za letošnje novoletne praznike smo pripravili sredi decembra srečanje naših članov, ki so dopolnili 80 ali več let. Zaradi skromne udeležbe starejših članov in članic smo povabili tudi ostale člane in članice, ki so bili pripravljeni s seboj prinesiti obilo dobre volje in poravnati svoje stroške.

Zbrali smo se ob 12. uri. Ob prijetnem klepetu so nam postregli s kosilom, naš Jože pa je zaigral na harmoniko. Za kratek čas nas je prišel pozdraviti tudi župan Borut Sajovic. Ob sproščenem pogovoru je čas hitro minil. Še pred mrakom smo si zaželeli ponovnega srečanja čez leto dni in odšli domov.

V Krajevni organizaciji DIS Tržič smo obiskali tudi naše onemogle člane in članice v domu starostnikov in jim s skromnimi darili zaželeli obilo zdravja v novem letu.

Alojz Žabkar

Udeleženci novoletnega srečanja članov KO DIS Tržič

Pregledali smo delo naše KO in ugotovili, da nova dela pri postavitvi razstave na temo Izgnanstvo in begunstvo v letih 1941–1945 počasneje napredujejo zaradi finančnih težav. Pomoč nam je znova obljubila naša Krajevna skupnost. Sprejeli smo tudi sklep, da bo vsak član naše KO prispeval po 5 evrov do poletja. Precej tako predvidenih sredstev je že zbranih. Se vedno pa zbiramo slikovni material in druge predmete za razstavo. Ves ostali zastavljen program smo v celoti izpolnili. Množično smo se udeležili proslave v Brestanici, imeli smo komemoracijo ob spomeniku v Globokem in izlet v Postojno. Trudimo se, da bi povečali število pridruženih članov,

da nam število članov preveč ne upade, čeprav je umrljivost v naših vrstah zelo visoka. Pred 15 leti smo ustanovili našo krajevno organizacijo in je štela 250 članov, do sedaj je umrlo 119 članov, pa vendar imamo še vedno 207 članov. Svojci teh radi vstopajo, saj zgodovino iz let 1941–1945 dobro poznajo in s svojo prisotnostjo pomagajo pri našem delu.

Sprejeli smo program dela za leto 2008, kjer je na prvem mestu postavitve stalne razstave. Če nam bo to uspelo letos, bomo zelo zadovoljni, če pa ne, bomo delo nadaljevali prihodnja leta. Potrudimo se!

Ljudmila Petan

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Zbor krajevnih organizacij Trbovlje

Z občnega zbora KO Trbovlje 10. 12. 2007

Zbrali smo se 10. 12. 2007 v dvorani občine Trbovlje in pozdravili naslednje goste: Mileno Gole, referentko pri Upravnih enotah občine Trbovlje za žrtve vojnega nasilja, Albina Pražnikarja, člana Izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije, ter predsednike krajevnih organizacij Zasavja, prizadevno Meri Vresk iz KO DIS Dole pri Litiji, Anico Brinjevec iz KO Šentjur pod Kumom, Marijo Mejač za KO Hrastnik, Vinka Gaberška iz KO Litija, Jožeta Pograjca iz KO Polšnik.

Predsednica Milica Tolar je pozdravila navzoče in predlagala dnevni red ter delovno predsedstvo: Eli Popovič, Minko Lajkovič in za zapisnik Marjano Fabjan. Predsednica je prebrala poročilo o delu Krajevnih organizacij Trbovlje, med drugim, da je v letu 2007 umrlo 7 članov Krajevnih organizacij Trbovlje, kar smo počastili z enominutnim molkom. Na

dan izgnancev, 9. junija, so se člani Krajevnih organizacij Trbovlje zbrali pri spomeniku, ki ga je krajevna organizacija postavila leta 2006 v parku pred občino, in obujali spomine na izgnanstvo. A čeprav je bilo lepo vreme, se je zbralo le malo članov krajevnih organizacij. Prav tako so se pred spomenikom srečali 6. avgusta tisti, ki so bili 6. avgusta 1941 izgnani iz Trbovelj. Srečanja pred spomenikom se bodo nadaljevala tudi v letu 2008.

Eli Popovič je prikazala finančno stanje za leto 2007, Minka Lajkovič pa je predstavila delo krajevnih organizacij za leto 2008. Milena Gole je povedala, koliko izgnancev je v letu 2007 dobilo klimatsko in zdraviliško zdravljenje, drugih novosti pa zaenkrat ni bilo. Razvila se je živahna razprava, po njej pa skromna zakuska.

Eli Popovič

Iznanci z radgonskega območja spregovorili o svojem delu

Udeleženci občnega zbora območne organizacije DIS Gornja Radgona. Tretji od leve Drago Mastinšek, predsednik

Z minuto molka v spomin na dolgoletna, najstarejša člana, 94-letno Terezijo Žerdin, in 92-letnega msg. Franca Puncerja, se je v gasilskem domu Gornja Radgona začel redni letni občni zbor Območnega društva izgnancev Gornja Radgona. Na samem zboru, ki se ga je udeležilo tudi nekaj gostov, kot župana Gornje Radgone in Radencev, Anton Kampuš in Mihael Petek, podžupan občine Apače, Franc Pižmuht, podpredsednik DIS Jože Križančič, predstavnik ZB Karel Klobasa, predstavnik upravne enote Jožica Kavčič, je 65 (od skupno 104) prisotnih članic in članov ugotovilo, da je za njimi še eno uspešno leto. Veselo so ugotovili, da so vsi skupaj zadovoljni, saj so v minulih letih ter tudi lani le nekoliko nadoknadili vse tisto, kar so preživljali v svoji mladosti, ko so bili izgnani s svojih domov. KO DIS Radgona deluje že od osamosvojitve Slovenije in združuje

izgnance, taboriščnike, ukradene otroke, begunce, internirance, prisilne delavce, njihove otroke ter svojce in druge iz občin Apače, Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici. Izrazili so tudi zadovoljstvo, da so v letu 2007 realizirali celotni program dela, ki se je nanašal predvsem na druženje, obeleževanje raznih pomembnih obletnic, izmenjavo izkušenj iz preteklosti, izlete ipd., z veseljem pa so ugotovili, da se tudi območje, na katerem živijo, pospešeno približuje razvitim delom države.

»Živimo na območju, ki želi dohiteti zamujeno in se s hitrimi koraki približuje razvitejšim krajem. Tudi mi se veselimo vsega, kar nastaja v našem prostoru, v bližnji in širši okolici. Mimo Svetega Jurija se že oblikuje prometna arterija, ki nas bo močnejše in predvsem kvalitetnejše povezala s kraji v Sloveniji kot tudi s svetom. S tem bo tudi lepše življenje ob sedanjih

Občni zbor KO DIS Radeče

Volilnega občnega zbora Krajevnih organizacij DIS Radeče 8. 12. 2007 se je udeležilo 200 članov ter 20 gostov, med njimi župan in poslanec občine Radeče, Matjaž Han, član IO Albin Pražnikar, pooblaščenec predsednika ZB Jože Sumrak ter predsedniki sedmih sosednjih krajevnih organizacij.

Ansambel Cvet je otvoril občni zbor s pesmijo Oh kako je dolga pot, predsednica pa je pozdravila vse navzoče ter jim zaželela prijetno počutje. Nadaljeval se je kulturni program, katerega je povezoval ansambel Cvet s svojimi pesmimi. Predsednica se je zahvalila nastopajočim ter poklicala na oder nagrajence, ki so bili predlagani s strani izvršnega odbora DIS 1941-1945 ter naše KO DIS Radeče, da prejmejo plaketo za dolgoletno delo in pomoč pri društveni dejavnosti. Za osnovno šolo Marjana Nemca v Radečah sta priznanje prevzela ravnateljica Simona Zupančič in podravnatelj Milan Gorišek, za Upravno enoto Laško pa višja referentka Danica Pirš. Vsi so se prisrčno zahvalili ter vsem v dvorani zaželeli vse lepo v novem letu. Po izvolitvi predsedstva so sledili: poročilo predsednice, poročilo blagajničarke ter poročilo nadzornega odbora.

Ob razpravi med člani so se oglasili tudi gostje, med njimi tudi član IO DIS Pražnikar, Sumrak in župan, vsi z zahtevo po čimhitrejšem sprejetju zakona o poplačilu še neizplačane vojne škode. Vsi prisotni v dvorani so zahtevali, da pošljemo s tega zbora peticijo na ustrezno ministrstvo, da bi se ta zadeva vendarle premaknila. Po končani burni razpravi je nadzorni odbor razrešil staro vodstvo in za nadaljnja štiri leta izvolil nov odbor.

Kljub bolezni je naš član Franc Lipoglavšek zbral gradivo in pričevanja o delovanju društva, o zaslugah posameznih članov društva, dosežkih, skrbi za bolne in onemogle z majhnimi pozornostmi in o dostojnih slovesih od izgnancev. Brošura je lepo oblikovana, na naslovnici sta grb DIS in grb občine, v njej so slike, razni zapiski o jubilejih, razvitih praporah, podelitvi raznih priznanj in plaket s strani občine in IO DIS Ljubljana. Skratka, zanimivo za branje. Avtorju še enkrat prisrčna hvala. Po dobrem prigrizku in prijetnem druženju smo se pozno popoldne poslovili in si med seboj zaželeli v prihajajočem letu vse lepo!

MB

Volilni občni zbor KO DIS Radeče

magistralki, kjer nas tovarnjaki enostavno dušijo. Kmalu bomo dočakali tudi oskrbo z bolj zdravim pitno vodo, pozdravljamo pa tudi napore za bolj čisto okolje. Po dolgoletnih prizadevanjih smo priče dokončni izgradnji doma za ostarele občane v Gornji Radgoni, kjer so našli svoj prostor tudi mnogi naši člani, mnogi pa se bodo preselili iz domov, ki so sedaj oddaljeni od svojcev in prijateljev. Kmalu bo podoben dom zaživel tudi v Radencih. Novi objekti se kar vrstijo in toplo nam je pri srcu, ko smo priče, da bo bodočnost za naše vnuke in pravnike bolj perspektivna. Tudi na drugih področjih je dokaj razgibano delovanje in prepričan sem, da bodo naši kraji zaživel bogatejšo življenje,« je samo nekaj od slišanih misli s strani predsednika ODI Radgona Draga Mastinška ter drugih razpravalcev in gostov. Ob tem je bilo slišati, kako so v društvu zadovoljni, da lahko včlanjujejo mlajše člane, medtem ko se njihove vrste nenehno redčijo.

»Naše društvo je zasnovano na dogodkih izpred 67 let, v letih 1941/45. Slovenci smo bili obsojeni na izginotje. Nacizem in fašizem sta povzročila neizmerno trpljenje našim ljudem, mnogi so bili izgnani iz svojih domov, izseljeni v Srbijo, Bosno, na Hrvaško, v Nemčijo ali na Madžarsko. Velik del jih je bil poslan v koncentracijska taborišča, veliko pa na prisilno delo, od koder so nekateri niso niti vrnili. Po štirih letih kalvarije smo se vrnili na prazne, izropane domove. Zato 9. maj 1945, dan zmage, še posebej slavimo. Zamislite

si: pregnani z domov, s prepovedjo vrnitve, smo končno dočakali dan, ko je bil potolčen največji sovražnik človeštva, nemški nacizem. Zato nihče ne sme zamolčati grozote 2. svetovne vojne,« je ob zahvali županom in drugim donatorjem za finančno podporo pri delovanju društva, med drugim poudaril predsednik ODI Drago Mastinšek. Moramo ostati trdni, utrjevati svoje slovenstvo, vendar pa sodelovati z vsemi, ki to želijo, na enakopravni osnovi. Želimo biti del Evrope, toda enakovredni velikim in majhnim narodom. In prav enakovredni so vsi člani društva, ki so lani uspešno realizirali svoj program. Predvsem so se udeležili prireditev, ki so jih organizirale KO DIS in DIS po vsej državi, enako pa so dobro sodelovali z borci in drugimi sorodnimi društvi in združenji. Spet so se spomnili prvega transporta, s katerim so bili izgnani prvi iznanci z radgonskega območja, že maja 1941.

Zato tudi zahvala neštetim borkam in borkam, ki so se tudi za ceno življenja uprli črni golazni in njihovim pomagačem. Kakšna bi bila Slovenija brez upora naših ljudi? Kje bi bila Primorska brez partizanov? Smo zares tako kratkovidni in lahkoverni? Zato nikoli ne smemo zamolčati morij 2. svetovne vojne, je bilo slišati med izgnanci, katerim so druženje popestrili učenci OŠ Gornja Radgona ter harmonikar Milan Štefanec.

O. Bakal

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Iz KO DIS Ljubljana Šiška

Člani KO DIS Ljubljana Šiška, ki združuje tudi člane iz Medvod in Vodic, so se v februarju v lepem številu zbrali na letnem zboru. Pred uradnim zborom je naša stara znanka **Petra Vovčko** navzočim krajšala čas z nežnim igranjem na citre, z izborom pesmi pa je prijetno presenetila šentviška vokalna skupina »Nasmeh« z zborovodjo **Klavdijo Hudobivnik**. Predsednica pevskega društva in pevka je naša članica **Milena Bras**.

Predsednik KO DIS **Karl Hribšek** je poročal o dosedanjem delu in o nalogah v prihodnjem letu. Posebej je opozoril na trenutno obdobje, ki nam ni naklonjeno, zlasti v zvezi s sprejetjem zakona o poplačilu materialne vojne škode. Trenutna vlada ne kaže posebnega razumevanja za naše predloge, saj tudi predlog medresorske komisije že dve leti leži v predalu. Pred nami so volitve v Državni zbor. Vsakdo bo volil v skladu z ustavo svobodno po svoji vesti, vendar pa bo moral voliti tudi s svojo glavo. Morali se bomo spomniti, kdo je za nas že kaj naredil v preteklih letih in kdo se bo tudi v prihodnje boril, da Slovenija ostane socialna država. Čim več bomo imeli v Državnem zboru takih poslancev, ki bodo sposobni in pripravljeni razumeti naše probleme in zahteve, tem večja je verjetnost za uspeh tudi pri sprejemanju zakona o povračilu gmotne škode.

Predsednica DIS **Ivica Žnidaršič** je opozorila na dejstvo, da smo izgnanci druge svetovne vojne najrevnejši del slovenskega prebivalstva. Na volitvah bomo imeli možnost vplivati na to, kdo nas bo vodil. V arhivu DIS je obširna dokumentacija o popisu vojne škode, ki je v pomoč članom pri iskanju njihovih podatkov. Prihodnje leto bo v Ljubljani Evropski kongres žrtev nacizma in fašizma. Od tam bi poslali pismo zaveznikom v drugi svetovni vojni o tem, da Nemčija ni poplačala gmotne vojne škode slovenskim žrtvam druge svetovne vojne in Sloveniji.

Silvester Turk, predsednik ZZB NOB Ljubljana Šiška, je zboru zaželel uspešno delo. Poudaril je velik pomen dražgoške

bitke kot mejnika pri izvajanju izгона Slovencev in to, da se morda premalo zavedamo, da brez NOB tudi samostojne Slovenije ne bi bilo.

Članica IO DIS **Anka Tominšek** je podala informacije v zvezi s pokojninami. Posebej je opozorila, da se bomo morali boriti, da sistem zdravstvenega varstva ostane vsaj tak kot doslej.

Član odbora KO **Marjan Krajnc** je povedal nekaj besed o izgnanstvu in boju za preživetje, kar nas je v nekem smislu povezovalo, in o sedanjem čedalje večjem ločevanju med »naše« in »vaše«. Ne obremenjujmo mlajših generacij z grehi iz preteklosti, saj oni za to niso nič krivi. Bodimo vsi »naši«, saj si bomo le tako ustvarjali lepšo prihodnost.

Predstavnik stranke DESUS **Aleš Kardelj** je poudaril, da se bo njihova stranka tudi dalje zavzemala za socialno in zdravstvo ter druge vrednote socialne države. Ob tem bo tako kot doslej aktivno podpirala naše društvo pri njegovih dejavnostih v Državnem zboru. Podpirajo tudi kandidata iz KO DIS na volitvah za Državni zbor.

S članstvom in številom prejemnikov Vestnika so v KO kar zadovoljni. V preteklem letu je od 428 članov bilo 350 prejemnikov Vestnika, kar je dobrih 81 %, letos pa pričakujejo še boljši delež bralcev Vestnika. Doslej je bilo namreč pri 80 % vplačanih članarin nad 85 % vplačnikov Vestnika. V tem letu so predvideni štirje izleti, **7. junija pa bo spet »Srečanje v Mostecu«**.

Odbor KO bo spremljal potek obnove gradu Goričane in izvajal potrebne aktivnosti za postavitev spominskega obeležja za izgnance Gorenjske in zgornjega dela Zasavja, ki so šli v izgnanstvo skozi ta grad.

Po zaključku zбора je ob prigrizku še nekaj časa teklo prijetno kramljanje in izrečenih je bilo veliko prijaznih misli in želja, kar naj bi nas tudi v prihodnje združevalo.

Karl Hribšek

Občni zbor KO DIS Hrastnik

KO DIS Hrastnik je 28. februarja 2008 izvedla svoj redni letni občni zbor. Zbrali smo se, kot vedno, v zelo lepem številu. Že ob shajanju smo se drug drugega prijetno razveselili. V skupinicah se je razvil živahen pogovor o vsakdanjih skrbeh in aktualnih dogodkih. Obujali smo tudi lepe spomine na pokojnega nekdanjega predsednika Slovenije dr. Janeza Drnovška. »Mnogo zahvale dolgujemo njegovemu spominu,« si slišal skoraj iz vsakih ust.

Ob 17. uri se je pričel uradni del zбора. Pozdrav je, ob opravičenih odsotnostih predsednice KO DIS **Marije Mejač**, opravila njena pooblaščenka. Z glasovanjem smo potrdili dnevni red in potem delo opravili takole: poročilo predsednice Društva izgnancev Hrastnik, ki ga je podala voditeljica občnega zбора, finančno poročilo za leto 2007 v izvedbi **Marte Vidmar** in poročilo nadzornega odbora.

Središčna točka je bil sprejem dela programa dela za leto 2008 s poudarkom na udeležbah koordinacij na vseh ravneh, raznih konferencah in seminarjih DIS. Izkazali bomo ustrezno pozornost starejšim.

Voditeljica zбора je posebej pozdravila in izzvala k besedi župana občine in predsednico DIS ter sosednjih društev. Z aplavzom smo pozdravili župana **Mirana Jeriča**. Obljubil je tudi v prihodnje vso podporo. Pohvalil je delo DIS in se z nami veselil uspehov. Zbrano je prisluhnil

predsednici Društva izgnancev Slovenije **Ivici Žnidaršič**. Spregovorila je o zakonu o vojni škodi. Trudijo se, da bi se to uredilo čimprej, mogoče še v tem mandatu. Navzoče je informirala o tem, kje se nahajajo popisnice in sklepi o vojni škodi, priznani po drugi svetovni vojni. Govorila je tudi o pomenu mednarodne dejavnosti DIS in o pripravah na evropski kongres izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1941-1945, ki bo junija 2009 v Ljubljani.

Udeleženci smo podpisovali tudi peticijo odgovornim, da se tega ne bi več prelago iz mandata v mandat.

Skupno delovno druženje so pozdravili še člani IO DIS **Albin Pražnikar**, **Bojan Hameršek** v imenu Društva upokojencev in **Vinko Gaberšek** iz KO DIS Litija.

Ob zaključku smo izkoristili priložnost zbranosti za poravnavo članarine. Poprosili smo, naj bi obveznost poravnali tudi morebitni zamudniki. Spodbujali smo k branju časopisa, ki prinaša zanimive novice in koristne informacije s področja naše problematike.

Delo smo zaključili ob skromni pogostitvi in se razgovorili še v skupinah, ki jih povezuje že davno prijateljstvo iz težkih in hudih časov.

*Marija Babič,
Marta Vidmar in
Slavi Plazar*

Poročilo o delu KO DIS Trebnje za leto 2007

Predsednik KO DIS Trebnje **Zvone Duh** je prisrčno pozdravil prisotne člane, svojce in goste, nato pa poročal o delu.

Delo društva je bilo v preteklem letu zelo uspešno. Odbor KO DIS se je sestal štirikrat. Obravnaval je tekoče informacije, ki nam jih je poslal Izvršni odbor DIS iz Ljubljane. Za dobro sodelovanje se zahvaljujem tudi Upravni enoti Trebnje.

Člani krajevne organizacije smo se 9. junija 2007 udeležili osrednje prireditve ob dnevu izgnancev in 62. obletnici vrnitve iz izgnanstva in begunstva na dvorišču zbirnega taborišča – bivših hlevov in konjušnic pri gradu Rajhenburg. Slavnostni govornik je bil minister za obrambo g. **Karl Erjavec**, predsednik Demokratične stranke upokojencev Slovenije – Desus, ki je med drugim povedal, da je prav omenjena stranka vztrajala, da je vlada vključila v koalicijsko pogodbo reševanje vprašanj odškodnin za gmotno škodo, za katero se že več let bori tudi DIS. Predsednica DIS **Ivica Žnidaršič** je v svojem govoru predstavila stališča DIS do aktualnih teženj po spreminjanju zgodovine in postavila zahteve DIS v zvezi z neresenimi vprašanji odškodnin za gmotno škodo, nastalo med II. svetovno vojno, in pobude vladi RS in Državnemu zboru RS.

Poleg domačih gostov, ministra za gospodarstvo **mag. Andreja Vizjaka**, vodja poslanske skupine DeSUS **mag. Franca Žnidaršiča**, županov občin, predsednika OZN za Slovenijo **dr. Vojka Bučarja**, so se prireditve udeležili tudi veleposlaniki in konzuli Poljske, Nemčije, Francije in Češke ter prijatelji iz sorodnih društev. Prireditve so se prav tako udeležili trije dijaki in profesorji iz gimnazije Rudolstadt ter župan mesta Rudolstadt, s katerimi naše društvo zelo dobro sodeluje. Ob tem bi se rad zahvalil vsem našim članom, ki so se te osrednje prireditve udeležili. 58 naših članov se je 30. aprila 2007 udeležilo pohoda ob nemško-italijanski okupacijski meji od Murnc do Telč. Na prireditvi v Telčah je bil glavni govornik podpredsednik DIS **Janez Komljanec**. 32 članov naše krajevne organizacije se je 17. julija 2007 udeležilo tudi pohoda od Telč do Bučke, na katerem je bil glavni govornik **mag. Franc Žnidaršič**.

Iz programa dela KO DIS Šentjanž

KO Šentjanž šteje 126 članov. V mesecu decembru so obiskali 34 članov na domu, v domu za ostarele Loka in Sevnica. Za eno članico so poskrbeli, da je dobila paket in voščilnico v domu Lendava. 30. marca 2008 bodo imeli občni zbor KO DIS.

V aprilu bodo organizatorji 6. pohoda od Murnc do Telč. Priprav je zelo veliko. Julija organizirajo avtobusni prevoz na pohod od Telč do Bučke.

Meseca oktobra pripravljajo srečanje izgnancev v Murncah. Vsako leto jih obišče avtobus KO iz različnih krajev.

V letu 2007 je bila redna skupščina DIS 17. septembra 2007 v Ljubljani. Udeležil se je predsednik DIS **Zvone Duh**.

V letu 2008 bodo naslednje območne prireditve DIS: v maju 2008 bodo KO DIS Gorenjske na Jesenicah organizirale srečanje vseh gorenjskih izgnancev, v okviru katerega bo organiziran tudi pohod na Golico, na ogled travnikov narcis; 5. junija 2008 bo KO DIS mariborskega območja pripravil prireditev za štajersko območje; 7. junija 2008 bodo KO DIS ljubljanskega območja v parku Mostec v Ljubljani organizirale prireditev ob dnevu izgnancev.

Člani KO DIS Trebnje pa bodo tudi v letu 2008 sodelovali na pohodih:

- od Murnc do Telč, ki bo zadnje soboto v aprilu 2008;
- od Telč do Bučke, ki bo predvidoma tretjo soboto v juliju 2008;
- ob nemško-NDH okupatorjevi meji v Veliki Dolini.

Ob zaključku poročila se za vse požrtvovalno delo v imenu Krajevne organizacije Trebnje zahvaljujem Izvršnemu odboru Društva izgnancev Slovenije ter še posebej **mag. Francu Žnidaršiču** in **Ivici Žnidaršič**, ki sta tudi v preteklem letu odločilno prispevala k dobroti vseh izgnancev. Delovni predsednik se je še posebej v imenu vseh udeležencev na prisrčen način zahvalil izgancu, njegovemu članu **mag. Francu Žnidaršiču**, ki si v Državnem zboru RS tako aktivno prizadeva za pravice upokojencev in žrtev vojnega nasilja, in za njegovo pokončno držo. Ob tem pa je bila izražena kritika tistim poslancem DZ, ki so 28. januarja glasovali proti predlogom, ki jih je predložil DESUS, da bi se rente usklajevale z rastjo pokojnin in da bi se Slovenija končno odločila izterjati vojno odškodnino od Nemčije.

Na občnem zboru smo pobirali tudi članarino in prispevek za Vestnik. Članarina za leto 2008 znaša 8 evrov, prispevek za časopis Vestnik pa 4 evre. KO DIS Trebnje ima 120 članov in kar 100 jih prejema Vestnik DIS, zato so vsi zelo dobro obveščeni o vseh dejavnostih in prizadevanjih DIS.

*Predsednik KO DIS Trebnje
Zvone Duh*

Letos bodo organizirali izlet v Frankolovo. Tu so iz celjskih zaporov odpeljali krajana in ga obesili. Tečejo dogovori o tem izletu s KS Frankolovo.

V decembru obiščejo, obdarijo in voščijo vsem tistim, ki so starejši od 80 let, takih članov imajo kar 36.

Med letom obiščejo jubilarne, ki praznujejo 80., 85. in 90. rojstni dan. Veseli so pozornosti, predvsem pa so hvaležni, da se jih spomnijo in jih obiščejo.

Odbor KO DIS Šentjanž

OBVESTILO

Komisija za stike s kraji izgnanstva pri IO DIS obvešča, da napovedanega izleta v kraje izgnanstva ne bo, ker je do roka prišlo premalo prijav.

Predvidoma bo pa še v tem letu v nemškem mestu Templin odkrit spomenik slovenskim izgancem, umrlim v tem mestu med drugo svetovno vojno.

Zato prosimo njihove sorodnike in svojce, da nam sporočijo naslove, da jih bomo obvestili, kdaj bo spomenik odkrit.

*Komisija za stike s kraji izgnanstva
Zdenka Kaplan
predsednica*

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Letni občni zbor KO DIS Ljubljana Bežigrad

Krajevena organizacija DIS Ljubljana Bežigrad je imela svoj letni občni zbor dne 23. 2. 08. Zbora KO DIS Ljubljana Bežigrad so se udeležili tudi: mag. Franc Žnidaršič, vodja poslanske skupine DESUS v Državnem zboru Slovenije, Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, predsednica ZB za vrednote NOB Jelka Kutin, predsednik krajevnega odbora DESUS-a Franček Rudolf in predsednik KO DIS ljubljanskega območja.

Po pozdravnem nagovoru predsednika KO DIS Ljubljana Bežigrad Maksimiljana Fereka je nastopil partizanski pevski zbor pod vodstvom Rudija Heraka in dirigenta prof. Franca Gornika. Za večletno sodelovanje tega zbora na naših občinskih zbora so prejeli zahvalne listine.

Predsednik Ferek je v poročilu navedel pomembnost sodelovanja poverjenikov pri pomoči starejšim, bolnim in invalidnim članom naše KO DIS Ljubljana Bežigrad in se jim zahvalil za izvajanje te pomoči. Ker še ni rešeno vprašanje povračila gmotne škode, povzročene v drugi svetovni vojni s strani okupatorjev, smo vsi člani, prisotni na občnem zboru, podpisali izjavo, s katero

zahtevamo, da Državni zbor to vprašanje reši čim prej.

Ker pa to vprašanje še ni rešeno, je bilo posebej poudarjeno, da naj v primeru smrti člana ostanejo njegovi svojci še naprej naročeni na Vestnik DIS, le tako bodo pravočasno obveščeni o poteku povračila omenjene gmotne škode.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je navzoče seznanila s prizadevanji, da bi vlada in Državni zbor začela razgovor o poplačilu gmotne škode in o tem, kako se usklajujejo ta vprašanja v Medresorski komisiji vlade RS za obravnavo vojne škode. Dejala je, da je DIS zbral in posredoval številna gradiva in podatke, ki jih državni organi lahko uporabijo pri reševanju vprašanj gmotne škode.

Mag. Franc Žnidaršič je povedal, da je zelo težko uveljavljati pravice izgnancev in upokojencev v Državnem zboru, ker so tam samo štirje poslanci Desusa, in velikokrat jim ne uspe uveljaviti svojih zahtev, ker jim nasprotujejo drugi, ki so v večini. Dejal je tudi, da se je na zadnjih volitvah (pred štiri leti) v Državni zbor Slovenije zelo slabo odrezala Ljubljana in njena okolica in da je DESUS komaj prišel čez volilni prag v Državni zbor. Če letos na omenjenih

Na občnem zboru KO DIS Ljubljana Bežigrad se je zbralo kar veliko članov (23. 2. 2008).

volitvah ne bo boljših rezultatov, ni pričakovati zadovoljivih rešitev, je dejal Žnidaršič.

Franček Rudolf je poudaril, da stranka DESUS podpira tudi stališča DIS in apeliral na naše člane, da se jim pridružijo. Dejal je, da bo večje število članov prav gotovo pripomoglo k skupnemu reševanju naših problemov in zahtev.

Ob koncu občnega zbora je predsednica Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Ivica Žnidaršič podelila priznanja najzaslužnejšim članom KO DIS Ljubljana Bežigrad: Maksimiljanu Fereku, Jožici Sivek, Jožetu Živcu in Jelki Kutin.

Zapisal M. Ferek

. Jubileji . Jubileji . Jubileji . Jubileji .

Slovo od Marije Rutar

Marija Rutar s priznanjem DIS, podeljenim ob njenem 100. jubileju

V avgustu 2007 smo predstavniki KO DIS Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, skupaj z Marijo Rutar praznovali njen visoki jubilej – 100 let. Takrat še polna življenja in smeha nam je pripovedovala svoje spomine o prehojeni poti v izgnanstvu in vrnitvi njene družine domov. V svojem razmišljanju o izgnanstvu je predvsem želela prikazati tegobe tistega časa in okolja, kjer je živela štiri leta skupaj z možem in šestimi otroki. Bilo je hudo in težko nasititi lačna usta otrok. Življenje v Bosni in na Hrvaškem, kjer so nazadnje živeli v Bjelovaru, je bilo mučno in trpko. Kljub tej prehojeni poti in tudi težkemu življenju ob vrnitvi domov Marija ni izgubila vere v smisel življenja, ki ni samo delo, trpljenje, ampak tudi veliko lepega, kar doživiš v življenju, posebno če dočakaš tako visok jubilej. Kadarkoli smo jo obiskali, nas je navdihovala s svojo vedrino, smehom, dobrimi nauki za življenje in besedami »Pridite še!«

Marija Rutar je v nas zapustila velik vtis – lik izganke in tega, kako je treba živeti in premagovati ovire, na katere naletimo v življenju. Kot najstarejša izgnanka – mati sedmerih otrok nam je bila zgled in tudi v ponos. Naj se s temi besedami zahvalimo za vse, kar je dobrega storila v svojem življenju.

Marijan Špegelj

Jubilantka Marija Jenžur

Obisk pri Mariji Jenžur

Marija Jenžur je bila rojena 5. decembra 1912 na Drnovem. Leta 1941 je bila z mamo in dvema bratoma izgnana v Nemčijo. Oče je padel leta 1918 na ruski fronti, zato je bilo njeno otroštvo brez očeta težko. V Nemčiji je delala pri raznih kmetih in v pekarni. Junija 1945 se je vrnila na svoj rojstni dom, kjer živi še danes. Zanj že 22 let lepo skrbi nečakinja Mihelca. Kljub visokim letom in bolehnosti pa je Marija še vedno dobrovoljna; zelo rada ima živali.

Ob visokem jubileju so Marijo Jenžur obiskali predstavniki KO DIS Leskovec: poverjenik Tone Račič, podpredsednica Anica Baznik in predsednik Franci Žičkar. Obljubili so ji, da jo bodo ob 100-letnici zopet obiskali.

Zdenka Žičkar

Anica Šinko je praznovala 90 let

90 let Marije Kotar

Marija Kotar z delegacijo KO DIS Leskovec in sinovoma

Marija Kotar se je rodila 26. januarja 1918 v Leskovcu. Tudi ona je bila leta 1941 izgnana v Nemčijo, kjer je delala v vrtnariji in tovarni orožja. V Nemčiji ji je mož zbolel za tuberkulozo, zato je dvakrat pobegnila domov v Slovenijo, da je pripravila pakete s hrano in jih poslala v Nemčijo. Tako je lajšala možovo trpljenje, žal brez uspeha.

Leta 1945 se je vrnila domov z dvema sinovoma, 8-letnim Slavkom in 3-letnim Ladom. Najprej je delala po raznih dneh, ko pa je dobila redno zaposlitev v tovarni celuloze, se je življenje družine zboljšalo.

Moči pa so Mariji pohajale. Leta 2006 je odšla v dom starejših občanov v Krško. Pravi, da ji je lepo. Družina jo zelo ceni in spoštuje, redno jo obiskujejo. Ob 90-letnici so jo obiskali predstavniki KO DIS Leskovec.

Iskrene čestitke za jubilej!

Zdenka Žičkar

Jubilantka Anica Šinko

Članica KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik Anica Šinko je že praznovala visok življenjski jubilej. Rodila se je 1. septembra 1917 v Trbovljah. Leta 1941 je bila izgnana v zbirno taborišče Rajhenburg in od tu v nemška izgnanjska taborišča. V izgnanstvu je trpela lakoto in morala je težko prisilno delati. Kljub visokim letom živi sama v Brezjah pri Dobrovi. Želimo ji, da bi se še dolgo tako dobro držala, in ji čestitamo k visokemu jubileju.

Pozdrav iz tujine

Oblaček beli, daj, potuj,
do doma mojega odpluj.
Pozdravi travnike, gozdove
in zapuščene nam domove.

Saj jaz med tujce sem pregnan,
trpim le bedo dan na dan.
Nad mano kljukast križ se sveti,
pod njim smo sužnji mi, prekleti!

Doma sem bil sam svoj gospod,
sedaj nas psujejo povsod:
»Slovenec hlapec je in bo,
zato kar dela naj trdo!«

A mi imamo duše, srca,
vsi polni jeze, ko nas brca!
Prevaral spet si se, German,
pokazal pest ti bo tlačan!

In dvignil se je narod moj,
podal se golorok je v boj.
Sovragu je orožje vzel,
svobode pesem si zapel!

Z zavezniki smo ga zdobili,
svobodo sveto priborili.
Takrat smo vendar šli domov,
kjer našli smo porušen krov.

A nič zato, saj smo na svojem,
zdaj vsi smo pred drugačnim bojem.
Obnova hiš in pa oranje,
na tujem so bile to sanje.

Pa naj končam še tole misel:
Kdor ljubi rod, je našel smisel.
Le v slogi narod bo obstal
in mladim blagostanje dal!

Ivan Živič

. Spomini – Spomini – Spomini – Spomini .

Ob 65. letnici izгона v taborišče Sárvár

Po naključju smo navezali stike z odransko šolo. Nismo vedeli, da smo tudi zgodovinsko povezani že iz časa kraljevine Jugoslavije. Starši tukajšnjih kolonistov so dali svoj glas poslancu, poštenemu odranskemu kovaškemu mojstru Hajdinjaku. Vedeli so, da preprost človek bolj pozna socialne stike občanov in bo pravično zagovarjal interese revežev.

Avtohtono prekmursko kmečko prebivalstvo je imelo nekaj skupnega s priseljenci kolonisti že v preteklosti. Družila jih je ljubezen do zemlje. Danes je žal ljubezen do zemlje, ki nam daje vsakdanji kruh, splahnela. »Sreča leži tu v zemlji. Zrasla bo iz mojega potu, iz dela mojih rok. Nihče ne ve bolje kakor jaz, kako hvaležna je zemlja. Neka večna sila je v njej. Tej sili je ime rodovitnost.« Tako je ocenil zemljo kmetovalec Žbogar. Res je. Ta zemlja je dajala kruh domačinom in priseljencem. Za priseljence je to veljalo do leta 1941, ko jim je madžarski okupator odvzel omlačeno zrnje žitaric in zemljo, pridobljeno z agrarno reformo kraljevine Jugoslavije. Brez zagotovljenega preživetja, pod stalnimi grožnjami, fizičnimi napadi in psihološkimi pritiski smo živeli kolonisti na svojih domovih do 22. junija 1942. leta, ko so nas odpeljali v taborišče Sárvár.

Letos mineva 67 let, odkar so zavojevalske fašistično-nacistične okupatorske sile vdrle v našo domovino. Okupatorji niso tratili časa. Takoj so začeli zapirati in izseljevati naše ljudi. Na lendavskem območju so najprej zaprli deset mladih kolonistov iz Pinc-Marofa in Benice, ker so na cesti ob nekdanji jugoslovansko-madžarski meji peli slovenske pesmi. Za prepevanje slovenskih pesmi so bili 29. septembra 1941 obsojeni na pet let zapora s prisilnim delom v Kolosvaru. Od tam so jih po internaciji kolonistov prepeljali v Sárvár.

V prvem letu okupacije so bili najprej izgnani priseljeni izobraženci in obrtniki. Okupator je imel v načrtu izgon Slovencev, ki so se priselili v Prekmurje po 31. oktobru 1918. Deportirali so jih 10. decembra 1941. V knjigi Spomini in pričevanja lahko zasledite tudi prispevke izgnancev iz Pomurja.

Žalostni sprevedi kolonistov iz Pince-Marofa, Benice, Petišovcev, Kamovcev in Dolge vasi so se začeli v vročem junjskem jutru v spremstvu madžarskih orožnikov. Naše 25-kilogramske cule in lesene vojaške ali pletene kovčke so naložili na kmečki vprežni voz. Nebogljene dojenčke in starejše občane so peljali z vozom, ostali pa smo pešali po vročem prašnem makadamu na devet kilometrov oddaljeno lendavsko železniško postajo, kjer so nas strpali v tovarne vagone. Drugi dan smo prispeli v Sárvár. »Pogled na taborišče me je pretresel. Ograja iz bodeče žice, visoka približno tri metre, ob njej vojaška straža, znotraj pa stare, mrke zapuščene stavbe, med njimi pa razcapana bedna bitja. Pri vhodu so nas pričakali uslužbenci komande taborišča – večinoma upokojeni orožniki. Na dvorišče so nas spuščali tako, da so pri vhodu vsakega posebej vpisali in popisali v posebno matično knjigo. S kričanjem, klofutami in brcami so nam že ob vstopu želeli pokazati, da smo od takrat popolnoma brezpravni, da pravzaprav nismo več ljudje, temveč številke, ki ne pomenijo nič.« Tako je zapisal svoje videnje in občutja pokojni sotrpin Slavko Valenčič.

Do našega prihoda je šlo skozi taborišče no golgotto 7625 nesrečnikov iz Vojvodine. Slovencev je bilo 587. Med slovenskimi interniranci je bilo osem dojenčkov, dva

sta bila rojena v taborišču. Ni zanemarljiva ugotovitev, da je bilo 206 slovenskih otrok mlajših od 15 let, 40 internirancev pa starih od 15 do 18 let. Med 587 odpeljanimi Slovenci je bilo skupaj 246 mladoletnikov ali 41 % vseh odpeljanih in 11 občanov, starih nad 70 let. Nikoli ne bomo pozabili trpljenja v nenormalnih zdravstvenih in higienskih razmerah. V mrzli tovarniški hali številka 6 smo se stiskali na trinadstropnih pogradih. Ležali smo na golih deskah brez slame in posteljnine. Spali smo v ponošenih in umazanih dnevnih oblačilih. V hali smo se umivali z mrzlo vodo v dolgem betonskem koritu s približno desetimi pipami. Poljsko stranišče je bilo pregrajeno z deskami v moški in ženski predel, vhodnih vrat ni bilo. Na sedežni deski je bilo več okroglih odprtin. Sedeli smo drug poleg drugega in sramežljivo zrl v tla. Lakota, nezdrava prehrana, mraz, tovarniški smog, tifus, nalezljiva pljučna bolezen TBC, zajedavci in garje so izčrpali naša telesa. Predstavnikom Rdečega križa je bil vstop v taborišče prepovedan. Otrokom je priskočila na pomoč srbska pravoslavna cerkev. Odpeljali so jih v Vojvodino. V čustveno občutljivem otroškem obdobju so bili dolga tri leta ločeni od staršev, bratov, sester. Mučilo jih je domotožje. Kakšno je bilo slovo od družine, je lepo opisal Slavko Valenčič. »Res je bilo pred odhodom otrok v Vojvodino žalostno gledati, ko so se v veliko primerih krčevito držali svojih mater. S silo so jih jemali iz njihovih naročij. Matere so se onesveščale od žalosti.«

Vojna se je za ene končala prej, za druge kasneje. Odvisno je bilo od bežeče sovražne vojske in prodora zaveznikov. Nekateri častniki in uslužbenci so v strahu za svojo kožo in družine zapustili svoje položaje pred prihodom zaveznikov. Omogočili so taboriščnikom in prisilnim delavcem, da so ubrali svojo pot. Drugi so se za svoj poraz hoteli maščevati nemočnim izgnancem.

Grozili so jim s streljanjem in jih grobo potiskali v notranjost Nemčije.

Neizmerno veselje ob osebni svobodi so skalile nevšečnosti in žalostno spoznanje, da še ni konec težav. Potovanje v domovino je trajalo eden do dva tedna ali celo mesec in več. Porušeni mostovi in železniške proge so ovirali vrnitev na domove. Doma pa so nas čakali prazni bivalni prostori, prazni hlevi, kašče in drvarnice. Za ležišče smo naprosili slamo, za posojilo orodja in vprežnih živali pa smo se oddolžili z delom. Svoboda nam je omogočila le varno in mirno življenje, poskrbeti pa smo morali sami zase, kakor smo vedeli in znali.

Skupno trpljenje kolonistov v taborišču in na prisilnem delu po velikih kmetijah, pri kopanju strelskih jarkov in bunkerjev ter sodelovanju v upor proti okupatorju nas združujejo v Društvu izgnancev. Tako se ob 15. obletnici ustanovitve Društva izgnancev Slovenija spominjamo tudi osamosvojitve naše države. Je majhna, a če bi se 12. avgusta 1919 ne priključilo Prekmurja in po 2. svetovni vojni slovenskega Primorja ter slovenskega dela Istre, ne bi bila niti tako velika, kot je danes. K osvoboditvi Prekmurja izpod Ogrske države so prispevali svoj delež tudi Pomurci z desnega brega Mure, ki so se 7. maja 1919 zbrali v Ljutomeru in iz skladišča vzeli orožje. Organizirani v Sokolsko legijo so hoteli vsiliti vstajo, ker del avtohtonega prebivalstva še ni bil pripravljen na priključitev k Sloveniji. Med oboroženimi spopadi legionarjev z ogrsko vojsko je padel tudi sin

kolonista iz Dolge vasi, Istran Ciril Cerovec. Cerovčevi so s še šestimi prebeglimi družinami čakali v Ljutomeru na dodelitev posesti za preživetje v matični domovini Slovencev. Cerovčev primer in povezava kolonistov z odransko občino kažejo na dobre odnose z domačini, čeprav so nekateri državni uslužbenci v preteklosti menili, da so kolonisti »čudni« ljudje.

Lani, ko sem si v lendavski sinagogi ogledovala razstavljene fotografije, nisem mogla verjeti svojim očem, da sem bila tudi sama med temi majhnimi, drobnimi in preplašenimi postavami. Novinarji so

me prosili, naj jim kaj povem o taborišču. Bala sem se, da me bodo glas, oči in usta izdali, kako me je pretresla lastna usoda med množico sestradanih starikavih obrazov otrok. Težko je govoriti o grozotah vojne, vendar ne smemo pozabiti, kakšno gorje prinašajo.

Danes imajo nekateri slab spomin. Iz žrtev naredijo zločince in obratno. Verjetno so si tako razlagali besede ameriškega pisatelja Johna Steinbecka: »Nič iz preteklosti se ne da poznati tako močno kot slab spomin.«

Marica Tomelj Antolin

VABILO

KO DIS ŠENTJANŽ IN KO DIS KRMELJ-TRŽIŠČE

ORGANIZIRATA POD POKROVITELJSTVOM DRUŠTVA IZNANCEV SLOVENIJE

6. SPOMINSKI POHOD OB ITALIJANSKO-NEMŠKI OKUPACIJSKI MEJI OD MURNC DO TELČ, V SOBOTO, 26. 4. 2008

ZBIRNO MESTO JE V MURNCAH NAD ŠENTJANŽEM OB 8. URI

Zagotovljen bo prevoz do Murnc z avtobusom:

- iz TRŽIŠČA ob 6.45 uri
- iz KRMELJA ob 7.00 uri
- iz ŠENTJANŽA ob 7.30 uri

Pohod je dolg približno 17 km.

MURNCE
Predstavitve dogodkov

ŠENTJANŽ
Kulturni program

HINJE
Kratka predstavitev ob mejnem kamnu, odhod po poti mimo vasi Koludrje

KRMELJ
Postanek pri spominskem obeležju pri Zupanu, nato naprej po nemški poti po Zamanovem hribu

HINJCE
Predstavitve spominskega obeležja

VRHEK
in nato čez mostiček čez reko Mirno in cesto proti Zg. Vodalam

Zaključek pohoda pri gasilskem domu na TELČAH ob 15.00 uri.

Sledil bo kulturni program, slavnostni govor in prijateljsko druženje ob topli malici.

Prevoz na relaciji Telče–Tržišče–Šentjanž je zagotovljen.

Vaš prispevek je 5€.

Za več informacij lahko pokličete:
Ciril Flajs 07 818 04 60
Rezka Repovž 07 818 56 70
Marjan Zaman 07 818 47 49

Vabljeni izgnanci, begunci, prisilni delavci in druge žrtve vojnega nasilja ter svojci in ljubitelji narave in pohodov

Skica pohoda ob nemško-italijanski okupacijski meji od Murnc do Telč, 26. 4. 2008

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Jože Križančič, Ptuj
Janez Komljanec, Slovenj Gradec

Člani:
Ivan Babič, Buče
Emilija Držanič, Brežice
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevar, Koper
Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Lojze Kranjc, Radovljica
Marija Kuhar, Brezovica/Lj.
Albin Pražnikar, Izlake
Alojz Rupar, Boštanj
Jožica Stezinar, Brežice
Anka Tominšek, Ljubljana
Malka Veler, Slovenska Bistrica
Franci Vidmar, Žalec
Alojz Voščun, Lendava
Davorin Zdovc, Maribor
Franc Žičkar, Leskovec
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Mira Zalar, Maribor – predsednica
Janez Blas, Sevnica
Anton Žmavcar, Slovenska Bistrica

ČASTNO RAZSODIŠČE

Ivan Gole, Trebnje – predsednik
Olga Kamenov, Ljubljana
Jožef Pograjec, Polšnik
Štefanija Žalec, Ljubljana

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Alenka Lokar Blatnik

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Komenskega 7
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
02222-0010570920
Nova Ljubljanska banka

Umrli člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS	Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti	KO DIS	Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Artiče	Franc GLOGOVŠEK	16. 01. 1930	07. 02. 2008	KO DIS Polje ob Sotli - Buče	Ana BRILEJ	10. 05. 1923	04. 11. 2007
	Ana KOSTANŠEK	30. 07. 1943	01. 12. 2007		Cirila EISENKOLER	29. 07. 1929	26. 06. 2007
KO DIS Bohinj	Elica STARE	23. 09. 1929	27. 11. 2007		Anton KODRIN	14. 10. 1915	05. 10. 2007
	Marija TOMŠIČ	26. 12. 1921	03. 12. 2007	KO DIS Ptuj	Adolf BREZNIK	05. 01. 1921	30. 05. 2007
KO DIS Boštanj	Martin DOLINŠEK	02. 11. 1925	11. 01. 2008		Ana ČERNENŠEK		15. 08. 2007
	Janko KUCHAR	29. 06. 1934	25. 01. 2008		Marija ČEPIN	01. 06. 1927	19. 02. 2008
	Franc PLAZAR	12. 02. 1934	08. 02. 2008		Danica ČURIN	04. 07. 1920	11. 2007
KO DIS Brežice	Marijan URŠIČ	08. 09. 1921	13. 11. 2007	KO DIS Radeče	Franc SEGULIN	11. 11. 1927	03. 07. 2007
	Vinko VOGRINC	20. 08. 1939	11. 2007		Stanislav ČOT	09. 03. 1940	10. 10. 2007
KO DIS Celje	Franc CIZELJ	30. 03. 1927	09. 10. 2007		Ljudmila KLENOVŠEK	17. 09. 1936	21. 12. 2007
	Anton SMISL	01. 01. 1929	07. 2007		Julijana KOZOROG	23. 02. 1915	06. 2007
KO DIS Cerklje/Krki	Franc COLARIČ	22. 07. 1936	01. 01. 2008	KO DIS Radovljica	Alojzija PINOZA	21. 05. 1924	22. 10. 2007
	Breda GOLOB	19. 07. 1935	13. 09. 2007		Vida PEŠEC	18. 04. 1929	04. 05. 2007
	Jožefa HRIBAR	13. 03. 1915	09. 04. 2007		Ljudmila RETTINGER	28. 09. 1913	27. 01. 2008
	Franc ILC	26. 04. 1931	06. 11. 2007		Ivan ZUPAN	30. 06. 1930	03. 11. 2007
	Jožefa JALOVEC	12. 03. 1922	30. 06. 2007	KO DIS Ruše	Stane BLAS	28. 04. 1933	06. 01. 2008
	Franc JANC	15. 09. 1934	12. 03. 2007		Pavla BOLČINA	31. 07. 1917	05. 09. 2007
	Leopold LAVRINŠEK	11. 06. 1940	26. 03. 2007		Katarina KAVČIČ	14. 07. 1911	22. 12. 2007
	Slavko NIKOLIČ	28. 02. 1937	14. 11. 2007	KO DIS Raka	Alojz BOŽIČ	03. 03. 1920	07. 06. 2007
	Albin NOVAK	22. 10. 1923	20. 11. 2007		Jože GLAVIČ	16. 02. 1934	01. 02. 2007
	Jože TOMŠE	01. 01. 1927	01. 01. 2008		Karel GLIHA	1919	27. 03. 2007
	Terezija UNETIČ	15. 05. 1924	08. 09. 2007		Jože GROZINA	1929	27. 12. 2007
	Karolina ŽERJAV	31. 05. 1924	14. 05. 2007	KO DIS Slovenske Konjice	Ana HOČEVAR	02. 05. 1933	16. 05. 2007
	Marija ŽIČKAR	14. 08. 1925	29. 12. 2007		Marija JUNKAR	1926	05. 02. 2007
KO DIS Čatež ob Savi	Jože JANKOVIČ	05. 08. 1944	08. 01. 2008		Ljudmila LEVIČAR	18. 05. 1930	05. 12. 2007
					Slavka POVHE	1929	11. 03. 2007
KO DIS Dole pri Litiji	Alojz POVŠE	21. 06. 1938	10. 11. 2007		Jože TOMAŽIN	06. 03. 1934	08. 07. 2007
				KO DIS Sevnica	Alojz VELICEVIČ	11. 02. 1937	25. 11. 2006
KO DIS Dolenja vas	Ivan BERNARDIČ	08. 02. 1929	22. 07. 2007		Marija SIMONČIČ	12. 08. 1923	16. 12. 2007
	Kristina BERNARDIČ	20. 05. 1932	11. 12. 2006	KO DIS Srednja Dobrava	Frančiška POGAČNIK	02. 09. 1927	01. 12. 2007
	Marija BOGOVIČ	22. 03. 1924	22. 02. 2006	KO DIS Šentjanž	Hermína PODLOGAR	02. 10. 1934	10. 12. 2007
	Martin BOGOVIČ	10. 11. 1921	21. 01. 2006		Alojzija PODPADEC	09. 03. 1920	19. 12. 2007
	Veronika ČERNOGA	05. 02. 1925	01. 11. 2006	KO DIS Škofja Loka	Frančiška KRMELJ		08. 10. 2007
	Viljem FRITZ	08. 11. 1925	02. 05. 2007		Marija LAZAR		05. 09. 2007
	Justina GAJŠEK	22. 11. 1925	20. 08. 2007		Ljudmila LIKAR		27. 10. 2007
	Kristina LAPUH	19. 05. 1912	21. 12. 2007		Ivana PINTAR		17. 07. 2007
	Fanika ZUPANČIČ	21. 07. 1921	24. 11. 2006	KO DIS Trbovlje	Janez ANDRENŠEK	21. 08. 1929	25. 08. 2007
	Ivanka ŽURA	08. 05. 1930	30. 03. 2007		Gizela ČUK	17. 04. 1920	09. 08. 2007
KO DIS Jesenice na Gorenjskem	Slavka GASER	31. 05. 1928	19. 05. 2007		Marjana FORTE	14. 01. 1931	20. 01. 2007
	Zdravko ODAR	27. 01. 1943	04. 08. 2007	KO DIS Trebnje	Ljudmila GLAŽAR	16. 09. 1923	29. 01. 2007
	Silva POHAR	28. 12. 1919	24. 06. 2007		Silva GUZEJ	27. 12. 1922	12. 07. 2007
	Marija TRATNIK	01. 12. 1914	08. 2007		Albina KOLMANČIČ	21. 01. 1930	28. 12. 2007
KO DIS Kamnik	Franc MALI	22. 08. 1926	24. 12. 2007	KO DIS Veliki Trn	Ema KUDER	21. 06. 1916	04. 04. 2007
	Milica POZNIK	1926	02. 2008		Emilija HOSTNIK	24. 01. 1926	24. 05. 2007
	Marija ZUPANČIČ	1914	11. 01. 2008		Marjana MARKOVIČ	22. 01. 1937	22. 01. 2008
					Leopold TRAUNŠEK	12. 11. 1922	19. 02. 2008
KO DIS Kapele	Ivan ČERNELČ	10. 11. 1923	10. 10. 2007	KO DIS Trebnje	Marija KORVAT	15. 08. 1939	25. 09. 2007
	Franc KROŠELJ	22. 11. 1924	03. 12. 2007	KO DIS Tržič	Eva HRIBERNIK	08. 11. 1936	21. 10. 2007
	Milka KROŠELJ	14. 04. 1918	30. 07. 2007		Marija MAHNE	30. 08. 1925	01. 03. 2008
	Neža LAZAREVIČ	30. 10. 1922	19. 03. 2007		Jožefa OVŠENIK	1935	10. 11. 2007
KO DIS Kozje	Miran PODPEČAN	06. 07. 1930	22. 03. 2007	KO DIS Velika Dolina	Anton BUKOVINSKI	16. 08. 1918	07. 01. 2008
	Ivan POŽAR	05. 09. 1921	24. 11. 2007		Zora FUČKO	25. 05. 1924	04. 12. 2006
	Franc SKALER	15. 10. 1942	16. 11. 2007		Marija GAJSKI	28. 08. 1920	27. 01. 2008
	Franc VERBANČIČ	05. 02. 1926	09. 03. 2007	KO DIS Velenje	Janez GLOGOVŠEK	17. 02. 1937	06. 10. 2006
KO DIS Kočevje	Ljudmila VOGRINC	30. 06. 1930	18. 04. 2007		Mirko GRGETIČ	07. 10. 1933	31. 10. 2007
	Dušan GREBENC	18. 01. 1937	12. 01. 2008		Veronika HEIMBRING	16. 03. 1936	17. 12. 2006
	Jožefa LESNIKA	04. 03. 1931	05. 01. 2008		Marija HRIBAR	16. 08. 1918	07. 01. 2008
				KO DIS Veliki Trn	Marija LAZANSKI	01. 11. 1935	30. 08. 2006
KO DIS Krmelj-Tržišče	Marija FLAJS	10. 11. 1910	15. 01. 2008		Pavlina LAZANSKI	27. 06. 1929	12. 03. 2006
	Vida GORENC	10. 06. 1923	03. 07. 2007		Ivanka NOVOSELIČ	25. 03. 1934	25. 08. 2006
	Jože JONTEZ	19. 03. 1933	13. 08. 2007		Jožef NOVOSELIČ	07. 02. 1926	21. 08. 2006
KO DIS Leskovec	Vinko CEMIČ	02. 02. 1927	19. 11. 2007	KO DIS Zagorje	Leopold KONČAR	18. 10. 1928	29. 10. 2007
	Ivanka CIZERLE	12. 11. 1938	04. 11. 2007	KO DIS Žalec	Veronika JERŠIČ	04. 01. 1932	04. 01. 2008
	Franc LAVRENČIČ	07. 03. 1942	05. 11. 2007		Marija KRAMER	04. 01. 1918	28. 11. 2007
	Alojzija MEŽIČ	12. 04. 1923	25. 10. 2007	KO DIS Novo mesto	Janez PENCELJ	06. 05. 1927	04. 01. 2008
KO DIS Litija	Jože ŠTOKAR	19. 03. 1933	26. 11. 2007		Marija REZEC	03. 12. 1921	20. 12. 2007
	Marija VODOPIVEC	30. 11. 1910	24. 11. 2007		Frančiška TURK	10. 03. 1942	15. 06. 2007
	Alojzija ZORIČ	21. 06. 1924	13. 10. 2007	KO DIS Žalec	Viljem LONČAR	10. 11. 1933	06. 10. 2007
	Ana BASSI	22. 07. 1926	11. 06. 2007		Ana PETELINŠEK	08. 02. 1912	11. 06. 2007
KO DIS Ljubljana Bežigrad	Majda BAUMKIRHNER	22. 05. 1937	05. 01. 2008		Alojzij STRNIŠA	03. 08. 1928	11. 10. 2007
	Hilda BOLE	19. 09. 1927	10. 10. 2007		Zofija ZUPANČIČ	03. 05. 1920	09. 04. 2007
KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik	Ivana KRANJC	17. 08. 1919	03. 10. 2007	KO DIS Novo mesto	Marija MOČIVNIK	13. 05. 1933	
	Marija KREFL	26. 03. 1930	07. 06. 2007				
	Valentina LEBAR	18. 11. 1928	02. 06. 2007	KO DIS Podbočje	Franc FLAJŠMAN	20. 04. 1925	
	Stanislav PAVLIN	13. 11. 1939	23. 12. 2006				
KO DIS Ljutomer	Marija PRIMC	26. 03. 1932	16. 01. 2007	KO DIS Občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica	Marija RUTAR	07. 08. 1907	
	Agata PRIMOŽIČ	17. 03. 1936	05. 01. 2008				
	Marija SMREKAR	26. 02. 1924	02. 04. 2007				
	Franc VOGLAR	07. 12. 1939	02. 11. 2007				
KO DIS Maribor Rotovž-Pesnica	Ivan GRMEK	03. 06. 1927	26. 06. 2007	KO DIS Novo mesto	Marija MOČIVNIK	13. 05. 1933	
	Ivana HRASTNIK	30. 04. 1938	13. 11. 2007				
	Mira LIMONŠEK	08. 10. 1940	02. 06. 2007	KO DIS Podbočje	Franc FLAJŠMAN	20. 04. 1925	
	Lucija PIRC	03. 04. 1917	08. 08. 2007				
KO DIS Mozirje	Anica RUMPF	17. 07. 1926	21. 07. 2007	KO DIS Občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica	Marija RUTAR	07. 08. 1907	
	Božena ŠTEFANČIČ	10. 08. 1923	05. 06. 2007				
	Ida TOVORNIK	24. 04. 1918	11. 10. 2007				
	Ivan ŽIGERT	10. 03. 1935	25. 08. 2007				
KO DIS Maribor Rotovž-Pesnica	Ivan GRMEK	03. 06. 1927	26. 06. 2007	KO DIS Novo mesto	Marija MOČIVNIK	13. 05. 1933	
	Ivana HRASTNIK	30. 04. 1938	13. 11. 2007				
	Mira LIMONŠEK	08. 10. 1940	02. 06. 2007	KO DIS Podbočje	Franc FLAJŠMAN	20. 04. 1925	
	Lucija PIRC	03. 04. 1917	08. 08. 2007				
KO DIS Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica	Marija RUTAR	07. 08. 1907	08. 12. 2007	KO DIS Občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica	Marija RUTAR	07. 08. 1907	
KO DIS Novo mesto	Marija MOČIVNIK	13. 05. 1933	04. 02. 2008	KO DIS Občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica	Marija RUTAR	07. 08. 1907	
KO DIS Podbočje	Franc FLAJŠMAN	20. 04. 1925	23. 11. 2007	KO DIS Občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica	Marija RUTAR	07. 08. 1907	